

provincie :: Utrecht

Natuurgebiedsplan uiterwaarden van Nederrijn en Lek

Natuurgebiedsplan uiterwaarden van Nederrijn en Lek

<i>Hoeveelheid hectaren begrensde natuurgebieden</i>	<i>hectaren</i>
Bestaande natuurgebieden	217 ha
Nieuwe natuurgebieden	1398 ha
Nieuwe natuur binnen ecologische verbindingzones	30 ha

Vastgesteld door gedeputeerde staten van Utrecht
30 oktober 2001

INHOUDSOPGAVE

1 **Inleiding**..... 1

2 **Gebiedsbeschrijving**..... 2

 2.1 Algemeen 2

 2.2 Hydrologie 2

 2.3 Geomorfologie..... 3

 2.4 Flora en Fauna..... 3

 2.5 Functies en huidige gebruik 4

 2.6 Bijzondere elementen 5

3 **Rijks- en provinciaal kader**..... 6

 3.1 Ecologische Hoofdstructuur 6

 3.2 Ruimte voor de Rivier 6

 3.3 Nationale wet- en regelgeving 6

 3.3.1 Programma Beheer: subsidieregelingen voor (agrarisch) natuurbeheer 6

 3.3.2 Vaststellingsprocedure natuurgebiedsplan volgens AwB 7

 3.3.3 Vogelrichtlijn 7

 3.4 Status natuurgebiedsplan 8

 3.4.1 Planologische consequenties..... 8

 3.4.2 Plan herziening..... 9

4 **Natuurdoelen en Natuurgebieden**..... 10

 4.1 Natuurdoelen..... 10

 4.2 Begrenzing en deelgebieden 10

 4.3 Natuurgebieden..... 11

 4.3.1 Bestaande natuur 11

 4.3.2 Nieuwe Natuur..... 11

 4.3.3 Ecologische verbindingzones 12

 4.4 Landschap..... 12

5 **Subsidieregeling Natuurbeheer 2000**..... 13

 5.1 Subsidiepakketten..... 13

 5.1.1 Basis- en pluspakketten 13

 5.1.2 Recreatiepakketten 13

 5.2 Subsidiemogelijkheden 14

 5.2.1 Beheerssubsidie 14

 5.2.2 Inrichtingssubsidie 14

 5.2.3 Subsidie functieverandering 14

 5.2.4 Subsidie effectgerichte maatregelen 15

 5.2.5 Recreatiesubsidie 15

 5.2.6 Overgangsbeheerssubsidie 15

 5.3 Aanvragen van subsidie..... 15

 5.4 Grondverwerving en particulier beheer..... 16

 5.4.1 Grondverwerving 16

 5.4.2 Particulier natuurbeheer 16

 5.4.3 Afstemming met agrarisch natuurbeheer 17

 5.5 Voorwaarden natuurgebiedsplan 17

 5.5.1 Randvoorwaarden en toetsingscriteria..... 17

 5.5.2 Flexibiliteit in verdeling en subsidiëring van natuurdoelen 18

Bijlagen

1. Rijks- en Provinciaal Natuurbeleid	19
2. Ecologische verbindingzones.....	23
3. Utrechtse Natuurdoeltypen (UNAT's)	24
4. Beschrijving van natuurdoelen binnen deelgebieden	27
5. Natuurdoelpakketten en hectarequota.....	30
6. Literatuur	35
7. Afkortingen en begrippen.....	36

Kaarten

Kaart 1 Bestaande en Nieuwe natuur

Kaart 2 Oude begrenzingen (RBON)

Kaart 3 Vogelrichtlijn

1 INLEIDING

Met dit natuurgebiedspan zijn de bestaande en toekomstige natuurgebieden in het gebied van de uiterwaarden van Nederrijn en Lek vastgesteld door gedeputeerde staten van de provincie Utrecht. Tevens zijn voor deze natuurgebieden de begrenzing en de natuurdoelen vastgesteld. De uiterwaarden betreft het gebied dat ligt tussen de rivier en de winterdijk. Het gebied ligt binnen de gemeenten Rhenen, Amerongen, Wijk bij Duurstede, Houten, Nieuwegein, IJsselstein en Lopik. De begrenzing van het gebied is op kaart 1 aangegeven.

Het natuurgebiedsplan vormt een belangrijk instrument voor de realisering van het rijks- en provinciaal natuur en landschapsbeleid, specifiek voor de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In het kader van de Ecologische Hoofdstructuur worden nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en wordt de kwaliteit van de bestaande natuurgebieden veiliggesteld en eventueel verbeterd. Verder worden ecologische verbindingzones aangelegd om de uitwisseling van planten en dieren tussen de natuurgebieden te verbeteren.

In een natuurgebiedsplan worden zowel gebieden begrensd die de huidige hoofdfunctie 'natuur' hebben (bestaande natuur), als landbouwgronden waar op termijn natuur wordt ontwikkeld (nieuwe natuur). In de nieuwe natuurgebieden kan op vrijwillige basis particulier natuurbeheer plaatsvinden, of grondverwerving door de overheid voor een natuurbeschermingsorganisatie. In een natuurgebiedsplan wordt aangegeven welke natuurdoelen gewenst zijn in de begrensde natuurgebieden. Natuurdoelen worden weergegeven in 'natuurdoeltypen'. Deze geven een relatief nauwkeurige omschrijving van de toekomstige gewenste natuurwaarden.

Met de begrenzing en het aangeven van natuurdoelen biedt het plan subsidiemogelijkheden op basis van de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000 (SN 2000). De vereniging Natuurmonumenten (NM), Het Utrechts Landschap (HUL) en particulieren kunnen subsidieverlening krijgen voor de ontwikkeling, de omvorming en het beheer van natuurgebieden en verbindingzones. Staatsbosbeheer sluit een eigen contract met het ministerie van LNV. In dat contract staan de te beheren hectaren per natuurdoeltype waarbij afwijkende normkosten en een afwijkende systematiek van natuurdoeltypen wordt gehanteerd t.o.v. SN 2000.

Het natuurgebiedsplan uiterwaarden van Nederrijn en Lek komt in de plaats van de in het verleden vastgestelde beheersplannen en begrenzingenplan voor de uiterwaarden. Met de vaststelling van het natuurgebiedsplan uiterwaarden van Nederrijn en Lek komen de beheersplannen van Utrecht (1991 en 1994), het beheersplan Schalkwijk (gedeeltelijk, 1993) en het begrenzingenplan voor het natuurontwikkelingsproject uiterwaarden Utrecht (1995) te vervallen. Op kaart 2 staan de oude begrenzingen weergegeven.

Dit natuurgebiedsplan is uit vijf hoofdstukken opgebouwd. Dit eerste inleidende hoofdstuk schetst de aanleiding en doel van dit natuurbiedsplan. In hoofdstuk 2 is het gebied beschreven, waarbij de hydrologie, geomorfologie, flora en fauna en functies en gebruik bijzondere aandacht krijgen. Hoofdstuk 3 beschrijft het rijks- en provinciaal natuurbeleid. Verder is de status van het plan toegelicht. De natuurgebieden en natuurdoelen zijn in hoofdstuk 4 nader toegelicht. Hoofdstuk 5 behandelt de subsidiemogelijkheden voor natuurbeheer.

In de bijlagen is het kaartmateriaal opgenomen met de begrenzingen en zijn een aantal onderwerpen nader toegelicht. Hier zijn de onderscheiden deelgebieden verder beschreven en wordt een overzicht gegeven van het stelsel van natuurdoeltypen. Tenslotte is een tabel met natuurdoelen, subsidiepakketten en hectarehoeveelheden opgenomen (bijlage 5).

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

De uiterwaarden van Nederrijn en Lek zijn rijk aan natuur- en landschapswaarden. Praktisch alle uiterwaarden maken deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De gebiedsbeschrijving gaat in op ontstaansgeschiedenis, hydrologie, geomorfologie, flora en fauna, functies en huidige gebruik. De uiterwaarden vallen onder de fyfisch-geografisch regio 'rivierklei'.

2.1 Algemeen

Uiterwaarden zijn gronden die gelegen zijn tussen de rivier en de winterdijken of hoger gelegen gronden zoals stuwwallen. Ze vormen tezamen met de rivier een continu lint door het landschap met veel parallelle lijnen (de rivier, de zomerkade en de winterdijk). Karakteristiek voor het gebied is de relatieve openheid met een onregelmatige verkaveling en microreliëf. Verspreid liggen kleine landschapselementen. De uiterwaarden maken deel uit van het rivierenlandschap zoals dat is ontstaan door meandering en sedimentatie van de rivier. Zo ontstonden uiterwaarden, oeverwallen en kommen. De uiterwaarden onderscheiden zich in winter- en zomerbed, onderling gescheiden door zomerkaden en/of oeverwallen. De uiterwaarden hebben door invloed van water en wind een –in hydrologisch en morfologisch opzicht- dynamisch karakter.

Na de bedijkingen (12^e eeuw) vormt de winterdijk een harde grens tussen binnen- en buitendijkse gronden en vindt er alleen nog sedimentatie plaats in de uiterwaarden. De uiterwaarden worden door de klei-afzettingen steeds hoger en de dijken moeten regelmatig worden aangepast aan de verminderde afvoercapaciteit van de uiterwaarden. Ten behoeve van herstel, onderhoud en ophoging van de winterdijk werd vroeger klei gegraven in een strook langs de dijk. Hierdoor ontstond buitendijks een zone van ondiepe kleiputten.

Sinds de aanleg van de dijken heeft de mens steeds meer invloed op de uiterwaarden gekregen. Na aanleg van de zomerkade werd de uiterwaard in agrarisch gebruik genomen. Vloedbossen maakten plaats voor griend en graslandpercelen. Bij normaal rivierpeil was er (tot begin deze eeuw) extensief agrarisch gebruik. Vanaf halverwege de 19^e eeuw is op grote schaal klei gewonnen ten behoeve van de baksteenindustrie. Hierbij zijn grote delen van de uiterwaarden afgegraven, geëgaliseerd en opnieuw in agrarisch gebruik genomen. Plaatselijk vond tot op grote diepte zandwinning plaats.

Vanaf midden vorige eeuw zijn ten behoeve van de rivierafvoer en de scheepvaart strekdammen en kribben aangelegd. Door verdergaande kanalisatie en de aanleg van stuwen (Amerongen en Hagestein) werd het natuurlijk karakter van de rivier sterk beperkt. In de zomer is de afvoer van water door de rivier meestal gering en stroomt de rivier in haar zomerbed. In de winter en het voorjaar kan de afvoer van (smelt-)water zo sterk toenemen dat de rivier buiten haar oevers treedt en het winterbed vult.

2.2 Hydrologie

Bovenstrooms van stuw Hagestein is de rivier gestuwd. Het stuwpeil bij normale rivierafvoer voor het stuwpan Amerongen (tussen stuw Driel en stuw Amerongen) is 6m + Normaal Amsterdams Peil (NAP) en voor het stuwpan Hagestein (tussen stuw Amerongen en stuw Hagestein) is 3m + NAP. Benedenstrooms van stuw Hagestein staat de rivier onder invloed van de getijdenwerking. Het gemiddelde laagwaterpeil is ca. 0,25m + NAP. Bij vloed is het gemiddelde peil ca. 1,25m + NAP. Bij hoge afvoer (meer dan 4000 m³/sec bij Lobith) wordt, nadat de stuwen bij Driel en Amerongen geopend zijn, stuw Hagestein geopend, zodat de rivier vrij afstromend wordt. Door de zomerkaden en door de aanwezigheid van hogere oeverwallen worden de uiterwaarden een groot deel van het jaar beschermd tegen de overstroming. Het rivierpeil waarbij de uiterwaarden overstromen is voor iedere waard anders en wordt bepaald door het laagste punt in de zomerkade. In een aantal uiterwaarden kan de waterhuishouding beïnvloed worden door de in de zomerkade aanwezige in- en uitlaten.

Bij hoge rivierstanden ontstaat er buitendijks een grondwaterstroming vanuit de rivier onder de zomerkade door naar de uiterwaarden (rivierkwel). De lagere delen, veelal de kleiputtenzones langs de dijk staan daarom vaak blank. Lokaal vindt kwel plaats vanuit het zomer- en winterbed naar het binnendijkse gebied. De oppervlaktewateren, waaronder de afgesloten nevengeulen, bevatten bij

normale rivierpeilen veelal regenwater. Na perioden van overstromingen bestaat het oppervlaktewater veelal uit een mengsel van rivierwater, regenwater en kwelwater. In de oostelijk gelegen uiterwaarden treedt kwel op vanuit de aangrenzende stuwwal.

2.3 Geomorfologie

De geomorfologische en bodemkundige verschijnselen in de uiterwaarden zijn gevormd door riviermeandering en sedimentatie. Het oorspronkelijke reliëf van de uiterwaarden is nauwelijks terug te vinden. Toch zijn plaatselijk nog oude stroomgeulen en kronkelwaarden te herkennen. Enkele oude stroomgeulen zijn nog herkenbaar in de Amerongse Bovenpolder, de Bosscherwaarden en de Steenwaard. De meeste oude beddingen zijn door sedimentatie ten gevolge van klei-afzettingen onzichtbaar geworden. Een kronkelwaard is een opeenvolging van oude geulen en ruggen die het gevolg zijn van 'natuurlijke' rivierbedding verplaatsing. Kronkelwaarden vinden we nog in delen van de Amerongse Bovenpolder, de Bosscherwaarden, de Steenwaard, de Honswijkerwaarden en de Wielse en Vogelzangsewaard.

De kleiputten langs de winterdijk zijn weliswaar door menselijk ingrijpen ontstaan, maar vormen toch een abiotisch waardevolle zone. De kleiputten onderscheiden zich onderling in een grote diversiteit. Plaatselijk is een afwisseling van relatief smalle ruggen en laagten ontstaan. Op deze zogenaamde rabatcomplexen vond voorheen veelal griendteelt plaats.

Na de bedijking vindt sedimentatie eigenlijk alleen nog in de uiterwaarden plaats. Buiten de zomerdijken vinden we verschijnselen die het gevolg zijn van recente, min of meer natuurlijke, processen.

Grof zandig materiaal zet zich direct bij de stroomgeul en tussen de kribben af. Zo zijn langs delen van de rivier oeverwalachtige afzettingen ontstaan (bijvoorbeeld in de Amerongse Bovenpolder, de Steenwaard, de Betuwse waard en Vogelzangsewaard).

Ten gevolge van erosie zijn plaatselijk in de rand van het zomerbed klifjes ontstaan. Door oeververdedigingswerken in de vorm van steenbestorting zijn veel a-biotische waarden verloren gegaan.

Benedenstrooms van de stuw Hagestein staat de rivier onder invloed van het getijde. Door de sterke sedimentatie zijn over een aanzienlijke lengte aanwassen en gorzen gevormd. Gorzen zijn met riet begroeide en nu nog steeds bij hoge vloedstand onderlopende terreinen. De met de rivier in open verbinding staande geulen vallen droog bij eb. Bij vloed wordt in deze getijdenkreeken veel zand afgezet (Graafse waard). De aanleg van strekdammen heeft uitbreiding van de uiterwaarden tot gevolg gehad. In het oosten van de Willige Langerakse waard is de strekdam verbonden met een zandplaat 'De Bol'. Hier is een geul ontstaan die aan één kant is afgesloten, waardoor de werking van het getij merkbaar is geworden. Tegen de zandplaat zijn oeverwal(achtige) afzettingen gevormd. Daar waar het zand niet begroeid is en ten gevolge van de wind verplaatst wordt is er sprake van een rivierduin.

2.4 Flora en Fauna

De uiterwaarden maken in plantengeografisch opzicht onderdeel uit van het fluviaal district. Typerende soorten van dit district worden stroomdalplanten genoemd. De meeste stroomdalplanten worden gevonden in vegetaties op droge standplaatsen; meestal zandige, vaak kalkrijke bodems van oeverwallen, rivierduinen, kaden en winterdijken. Van een aantal stroomdalplanten is bekend dat ze niet bestand zijn tegen al te veelvuldige overstromingen. Op een aantal locaties komen goed ontwikkelde stroomdalvegetaties voor, zoals in de Amerongse Bovenpolder, de Honswijkerwaard, Dertienmorgenwaard, Vogelzangsewaard en Willige Langerakse waard en op dijken en kades. Het stroomdal-graslandreservaat Amerongse Bovenpolder is de grootste van het Nederlands uiterwaarden-gebied.

In de natte milieus (b.v. kleiputten) komen plaatselijk verschillende typen water- en moerasvegetaties voor. Een aantal plantensoorten indiceren kwel. Langs de rivieroeveren komen kenmerkende oevervegetaties voor. Benedenstrooms van stuw Hagestein, waar zich het getijdenverschil manifesteert, wordt de oevervegetatie uitbundiger. Een aantal soorten is gebonden aan het zoetwatergetijdengebied, zoals de hier voorkomende rietgorzen. Op sommige plaatsen langs oevers van plassen en oude beddingen ontstaan spontaan wilgen(vloed)bosjes.

Grote aantallen vogels bezoeken de uiterwaarden om te fourageren. In het najaar en in de winter zijn het met name de ganzen, eenden en meerkoeten die de uiterwaarden bevolken. In het voorjaar zijn het vooral steltlopers die in grote aantallen op de plas-dras situatie afkomen. Er komen zeven soorten amfibieën in de uiterwaarden voor (groene kikker, bruine kikker, gewone pad, rugstreeppad, heikikker, kleine watersalamander, kamsalamander). Vooral de kleiputten langs de winterdijk vormen belangrijke voortplantingsplaatsen voor amfibieën.

2.5 Functies en huidig gebruik

De primaire functie van de uiterwaarden is een waterstaatkundige: afvoer van water, ijs en sediment bij hoge rivierafvoeren. De afvoerfunctie is vastgesteld in de Rivierenwet. Hierin is onder meer vastgelegd dat een toename van de doorstromingsweerstand in het winterbed moet worden gecompenseerd door weerstandverlaging in de nabijheid.

Het huidig gebruik van de uiterwaarden is hoofdzakelijk agrarisch (rundveehouderij). Hieronder volgt een opsomming van het huidig gebruik.

Landbouw

De rundveehouderij is de belangrijkste grondgebruiker in de uiterwaarden. Ca 60% van de uiterwaardgronden is in agrarisch gebruik als hooi- of weiland. Het eigendom van agrarische gronden is veelal particulier. Alle bedrijfsgebouwen liggen binnendijs. Een optimaal agrarisch gebruik van gronden in de uiterwaarden wordt enigszins beperkt door droogtegevoeligheid, overstromingsrisico, matige waterhuishouding en een plaatselijk slechte verkavelings- en ontsluitingssituatie. Vaak worden de uiterwaardgronden dan ook veel extensiever gebruikt dan de huiskavel binnendijs.

Natuur

In de uiterwaarden zijn veel elementen te vinden die op grond van hun aard een natuurfunctie hebben, zoals open water, kleiputten, moeras, ruigteterreinen en stroomdalgraslanden. Delen van uiterwaarden zijn in geomorfologisch opzicht waardevol. Grote delen van de uiterwaarden zijn vanwege actuele en potentiële natuurwaarden aangekocht door natuurbeherende instanties. Door middel van grondverzet is in de Rhenense Buitenwaarden (Blauwe Kamer), Amerongse Bovenpolder Oost, Bosscherwaard, Batuwse waard (Horde), Wielse waard (College waard) en de Willige Langerakse Waard natuurontwikkeling tot stand gekomen. De Utrechtse uiterwaarden van Nederrijn en Lek behoren grotendeels tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deels betreffen het kerngebieden en deels natuurontwikkelingsgebieden. Waar uiterwaardgebieden niet direct aan elkaar grenzen worden ze d.m.v. verbindingszones met elkaar verbonden.

In hoofdstuk 4 zijn de natuurdoelen voor de realisatie van de EHS in de uiterwaarden van Nederrijn en Lek uitgewerkt.

Recreatie

Het vaarwater van de Lek heeft ook een toeristisch-recreatieve functie en vormt een verbindende schakel in het Nederlandse toervaartnet. Er liggen in het gebied enkele aanlegmogelijkheden zoals bij Nieuwegein en bij camping Klein Scheveningen. De dijk met de dorpjes en stadjes en de Hollandse Waterlinie vormt een grote aantrekkingskracht. De veerponten bij Elst, Amerongen, Wijk bij Duurstede, Beusichem en Culemborg vormen belangrijke schakels voor recreatieve routes. De brug bij Rhenen vormt een belangrijke verbinding met de Betuwe. Bij Jaarsveld vaart in het zomerseizoen een veer voor voetgangers en fietsers. In het plangebied zijn totaal vijf recreatieterreinen. Het betreft vier dagrecreatieterreinen (Gravenbol, De Heul, Tull en 't Waal en Salmsteke) en één verblijfsrecreatieterrein (Klein Scheveningen; camping met jachthaven). De natuurontwikkelingsgebieden zijn van belang voor de natuurgerichte recreatie.

Ontgrondingen

In de Amerongse Bovenpolder Oost, Lunenburgerwaard en de Bosscherwaarden staan steenfabrieken. Deze zijn niet meer in gebruik. Alleen de steenfabriek in de Amerongse Bovenpolder is nog in gebruik. Er liggen nog concessies in de Schalkwijkse Buitenwaard en de Honswijkerwaard. Bij natuurontwikkeling komen vaak veel bruikbare grondstoffen in de vorm van klei en zand beschikbaar.

Ook in de toekomst zal zand en kleiwinning in de uiterwaarden mogelijk moeten blijven. In het streekplan provincie Utrecht worden de Palmerswaard en de Elster Buitenwaard genoemd als zandwinlokaties.

Wonen en werken

In de uiterwaarden treffen we behalve de steenfabrieken en bijgebouwen waaronder woonhuizen nog enige bebouwing aan. De bebouwing heeft hoofdzakelijk betrekking op de Lekboulevard van Nieuwegein. De overige bebouwing bestaat uit waardmanshuizen in de Rhenense Buitenwaard en Amerongse Bovenpolder, dijkboerderij en dijkhuizen (Amerongen Bovenpolder), veerhuis-boerderij (Steenwaard) en enkele dijkhuizen nabij Jaarsveld. De winterdijk ligt rondom Fort Honswijk.

Verkeer

De uiterwaarden worden op verscheidene plaatsen gekruist door infrastructuur. Zo liggen bij Nieuwegein de bruggen van de snelwegen A2 en A27 en ligt bij Culemborg de spoorlijnbrug Den Bosch-Utrecht. De brug bij Rhenen vormt een belangrijke verbinding met de Betuwe. Het Amsterdam-Rijnkanaal kruist als het ware de Lek bij Wijk bij Duurstede. Bij Nieuwegein kruist het Merwedekanaal de Lek. Er is geen open verbinding meer tussen de Kromme Rijn en de Lek.

2.6 Bijzondere elementen

De oude verbinding tussen de Hollandse IJssel en de Lek bij IJsselstein is afgedamd met de 'IJsseldam'. De IJsseldam is uit cultuurhistorisch oogpunt interessant. Andere bijzondere cultuurhistorische elementen in de dijken zijn de 'heulen'. Voor de afwatering vanuit de polders had een gemaal een open verbinding met de Lek, een 'heul'. Op enkele plaatsen in de dijk zijn deze oude dijkopeningen (nu dichtgemetseld) nog herkenbaar. Ook het sluizencomplex bij Nieuwegein (Vreeswijk) is bijzonder te noemen. Fort Honswijk maakt onderdeel uit van het historische verdedigingssysteem de Hollandse Waterlinie.

Er staan oude veerhuizen bij Tull en 't Waal en Jaarsveld en er ligt nog een voetveerstoep bij Tienhoven (ten westen van Jaarsveld). Dit voetveer is recentelijk weer in ere hersteld. Tenslotte dienen de archeologische waardevolle gebieden genoemd te worden.

Een exacte begrenzing van deze gebieden is nog niet beschikbaar. Op basis van beschikbaar onderzoek kunnen over enkele uiterwaarddelen uitspraken over mogelijke archeologische vondsten gedaan worden.

3 RIJKS- EN PROVINCIAAL KADER

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de meest belangrijke uitgangspunten voor dit natuurgebiedplan binnen het rijks- en provinciaal kader, zoals:

1. Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
2. Ruimte voor de Rivier;
3. Nationale wet- en regelgeving;
4. Status van het natuurgebiedplan.

3.1 Ecologische Hoofdstructuur

Het rijks- en provinciale natuurbeleid concentreert zich op de realisatie van een ruimtelijk stabiele en samenhangende Ecologische Hoofdstructuur in 2018. Deze hoofdstructuur zal bestaan uit:

- Kerngebieden (bestaande natuurgebieden);
- Natuurontwikkelingsgebieden (nieuwe natuurgebieden);
- Ecologische verbindingszones.

Door deze structuur is de toekomst van belangrijke ecosystemen beter verzekerd en kunnen natuurwaarden in verscheidenheid van flora en fauna in natuur en bos het beste worden ontwikkeld en in stand gehouden.

Het rijk heeft haar ruimtelijk- en natuurbeleid beschreven in het Natuurbeleidsplan (1990) en in het Structuurschema Groene Ruimte (1995). In deze documenten worden de voorwaarden en globale begrenzingen van de EHS beschreven. De provincie Utrecht heeft aansluitend op dit rijksbeleid de volgende provinciale documenten opgesteld:

- Beleidsplan Natuur en Landschap provincie Utrecht (BNLU, 1992);
- Plan Veiligstelling Gebieden ecologische hoofdstructuur (PVG, 1996);
- Werkdocument Ecologische Verbindingszones (WEV, 1993);
- Ontwikkelingsvisie Noordoever Nederland (1994);
- Ontwikkelingsvisie Uiterwaarden van de Lek (1997);
- Utrechtse Natuurdoeltypen kaart (2001);
- Soortenbeleid (1998, 2002).

In bijlage 1 zijn alle rijks- en provinciale beleidsdocumenten gericht op natuurbeheer nader uitgewerkt.

3.2 Ruimte voor de Rivier

De primaire functie van de uiterwaarden is de afvoer van water, ijs en sediment. Ten gevolge van de hoge waterstanden van 1993 en 1995 in het rivierengebied valt de zogenaamde maatgevende afvoer (afvoer die volgens de statistieken eens per 1250 jaar optreedt) hoger uit dan waar de berekeningen van dijkhoogten tot nu toe op waren gebaseerd.

Het project Ruimte voor de rivier is erop gericht om rivier verruimende maatregelen te treffen, waarmee waterstandsverlaging kan worden bewerkstelligd.

In de komende jaren zullen per riviervoordeel nadere maatregelen op het gebied van inrichting en beheer geformuleerd worden. Veelal kan dit samengaan met natuurontwikkeling en delfstoffenwinning. Verlaging van uiterwaardgronden en een beheer gericht op beperking van weerstandsverhogende vegetaties zijn hiervan voorbeelden.

3.3 Nationale wet- en regelgeving

3.3.1 Programma Beheer: subsidieregelingen voor (agrarisch) natuurbeheer

Op 1 januari 2000 is het subsidiestelsel Programma Beheer in werking getreden. Programma Beheer omvat twee subsidieregelingen voor het beheer en de inrichting van natuur en landschap. De Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) heeft betrekking op agrarisch natuurbeheer in gebieden met een blijvende functie landbouw. De Subsidieregeling Natuurbeheer (SN 2000) heeft betrekking op natuurbeheer in gebieden met een (toekomstige) functie natuur. Voor de SAN en landschap is het 'Beheergebiedsplan provincie Utrecht' (2000) opgesteld, welke op 1 januari 2001 in werking is getreden.

In dit natuurgebiedplan dient voor de SN 2000 onder andere te zijn opgenomen:

- Een kaart met topografische ondergrond (1:25.000) met daarop de grenzen van het plangebied (op aanvraag beschikbaar);
- Een omschrijving van de na te streven doelstellingen op het gebied van natuur, landschap en bos;
- Een aanduiding van de pakketten met de daarbij behorende hectarequota.

Het doel van de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000 is het instandhouden en uitbreiden van het areaal bos en natuurterreinen, het realiseren van de EHS en het versterken van de landschapskwaliteit binnen en buiten de EHS. Hiertoe worden particuliere beheerders intensiever bij het beheer betrokken. Tevens stimuleert de subsidieregeling de openstelling van terreinen voor het publiek. Voor meer informatie over de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000 wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

3.3.2 Vaststellingsprocedure natuurgebiedplan volgens AwB

Vaststelling van het natuurgebiedplan uiterwaarden van Nederrijn en Lek door gedeputeerde staten van Utrecht vindt plaats op basis van het SN 2000. Dit gebeurt door het toepassen van de procedure van de Algemene wet Bestuursrecht (AwB, afdeling 3.5).

Alvorens deze procedure wordt gestart zal de Provinciale Commissie Landelijk Gebied (PCLG) om advies worden gevraagd. De leden van deze commissie vertegenwoordigen diverse maatschappelijke organisaties en instanties. Daarnaast zijn diverse gemeenten en Rijkswaterstaat betrokken in het proces.

Het natuurgebiedplan uiterwaarden van Nederrijn en Lek heeft de volgende formele procedurestappen doorlopen:

1. *Ontwerp besluit*
Gedeputeerde staten hebben een ontwerp natuurgebiedplan op- en vastgesteld (8 mei 2001).
2. *Ter inzage legging*
Het ontwerp natuurgebiedplan heeft vier weken ter inzage gelegen. De periode waarin dit plaatsvond was in de huis-aan-huisbladen, de Staatscourant en ook in de nieuwsbrieven, die onder een breed publiek zijn verspreid, aangekondigd. Gedurende deze periode was het mogelijk om schriftelijke bedenkingen tegen het ontwerp natuurgebiedplan in te brengen bij de provincie Utrecht (juni/juli 2001).
3. *Inspraakverslag*
De schriftelijke bedenkingen zijn beantwoord en gebundeld in een inspraakverslag (september 2001). *Het inspraakverslag is voorgelegd aan de PCLG. De PCLG gaf vervolgens een positief advies aan het college van gedeputeerde staten over het natuurgebiedplan. De schriftelijke bedenkingen hebben geleid tot een aantal aanpassingen van het ontwerpplan.*
4. *Vaststellen natuurgebiedplan*
Gedeputeerde staten van Utrecht hebben op 30 oktober 2001 het (aangepaste) natuurgebiedplan Utrechtse uiterwaarden van Nederrijn en Lek vastgesteld. De bekendmaking van het besluit is in de Staatscourant en verschillende huis-aan-huis bladen gepubliceerd. Voor belanghebbenden bestond hierna de mogelijkheid om beroep aan te tekenen bij de Arrondissementsrechtbank (2^e kwartaal 2002).

3.3.3 Vogelrichtlijn

Een groot deel van het winterbed van de Nederrijn is ingevolge de Europese Vogelrichtlijn aangewezen als speciale beschermingszone inzake behoud van de vogelstand. Dit betekent dat het huidige gebruik zoals dit op grond van het bestaande overheidsbeleid plaatsvindt in beginsel niet aan beperkingen onderhevig mag zijn. De overheid moet in de speciale beschermingszones passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van het gebied niet verslechtert en er geen storende factoren met significante effecten optreden.

Binnen dit plangebied vallen onder de Vogelrichtlijn de Buitenwaarden Rhenen (Blauwe Kamer), uiterwaarden nabij Rhenen, Amerongse Bovenpolder, Domswaard en Lunenburgerwaard.

De Vogelrichtlijn schrijft voor alle onder de bescherming van de Vogelrichtlijn vallende vogelsoorten beschermende maatregelen voor. De natuurdoelen die voor de speciale beschermingszone genoemd zijn geven invulling aan de bescherming van de kwalificerende vogelsoorten. De soorten waar het omgaat zijn de Kwartelkoning, de Kleine zwaan en de Kolgans.

3.4 Status natuurgebiedplan

Met de totstandkoming van dit natuurgebiedplan zijn de beheersplannen voor de uiterwaarden van Nederrijn en Lek niet langer van kracht (art. 94 SAN). Het gaat hier om:

- Beheersplan uiterwaarden van Utrecht: 1991
- Beheersplan uiterwaarden van Utrecht: 1994
- Begrenzingsplan voor het natuurontwikkelingsproject uiterwaarden Utrecht: 1995
- Beheersplan Schalkwijk (gedeeltelijk): 1993

Op kaart 2 staan de oude begrenzingen van de natuurgebieden weergegeven.

In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de planologische consequenties en de mogelijkheden voor een herziening van dit natuurgebiedplan.

3.4.1 Planologische consequenties

Het natuurgebiedsplan heeft **géén** planologische consequenties. Het natuurgebiedsplan vormt een nadere uitwerking van het Beleidsplan Natuur en Landschap Provincie Utrecht (BNLU, 1992).

Het natuurgebiedsplan geeft geen bindende richtlijnen. Particuliere beheerders zijn vrijwillig in hun keuze al dan niet hun grond aan te bieden aan Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL). Ook de keuze om aan natuurbeheer te doen is geheel vrijwillig.

Wanneer een gebied is of wordt begrensd als natuurgebied, betekent het géén wijziging van de bestemming zoals deze is weergegeven in het bestemmingsplan. Er treden geen beperkingen op bij de (bestaande) bedrijfsvoering, de zogenaamde planologische schaduwwerking. Er kunnen immers geen beperkingen worden opgelegd wanneer die niet te rechtvaardigen zijn vanuit bestaande aantoonbare waarden (van natuur en landschap) en wanneer geen zekerheid kan worden verschaft over de realisering van een gewenste ontwikkeling.

De inrichting en beheer van een (toekomstig) natuurgebied op het agrarische gebied mag in principe voor de aangrenzende gronden geen nadelige gevolgen hebben. Het is de verantwoordelijkheid van de beheerder dat daar geen schade optreedt naar aanleiding van de functies op zijn gronden.

De gemeente geeft vorm aan het ruimtelijk orderingsbeleid binnen haar gemeentegrenzen. Het is dus mogelijk dat de gemeente een natuurbestemming aan een bepaald gebied koppelt, terwijl deze niet begrensd is. Hiervoor gelden wel een aantal voorwaarden:

- slechts om dringende redenen mogen beperkingen worden gesteld aan het meest doelmatige gebruik (art 10 Wet op de Ruimtelijke Ordening);
- er mogen slechts bestemmingen worden gelegd waarvan vaststaat dat zij binnen 10 jaar gerealiseerd kunnen worden; en
- aanlegvergunningsvereisten en gebruiksregels mogen slechts worden geëist c.q. opgelegd wanneer de bestemming daartoe aanleiding geeft, en dit betekent wanneer er bepaalde waarden aanwezig zijn: actuele waarden.

Deze voorwaarden maken direct een aantal zaken duidelijk:

- het feit dat een gebied binnen de EHS ligt en in het BNLU de aanduiding 'natuurontwikkelingsgebied' heeft, kan op zichzelf nooit leiden tot een beperkende bestemming of beperkingen aan het bestaande gebruik;
- als er al beperkingen kunnen worden opgelegd kan dit alleen door de vastgestelde wens om te komen tot bescherming vanuit bestaande natuur- en landschapswaarden en die zijn meestal afwezig in natuurontwikkelingsgebieden; en
- er moet zekerheid bestaan over de realisering van de bestemming en die is er pas als betrokkenen hun gronden hebben verkocht aan BBL.

Voor meer gedetailleerde informatie over de relatie van natuur en landschap en de ruimtelijke ordening wordt verwezen naar bijlage 10 van het BNLU.

3.4.1 Plan herziening

De natuurdoelen en subsidiepakketten die in dit natuurgebiedplan zijn opgenomen en opengesteld, kunnen naar alle waarschijnlijkheid worden gerealiseerd. Het kan echter blijken dat de methodiek moet worden bijgesteld of dat het natuurdoel niet haalbaar is in de praktijk.

De minister kan per provincie en voor de verschillende pakketten verschillende subsidieplafonds vaststellen. Dit kan consequenties hebben voor bijvoorbeeld de verdeling van openstelling van basis- en pluspakketten en de hieraan gekoppelde hectarequota.

Voor het wijzigen van de begrenzing moet de gehele vaststellingsprocedure volgens de Algemene wet Bestuursrecht (afdeling 3.5) worden gevolgd, zie paragraaf 3.3.2. Elke verandering in quotum, natuurdoelstelling of wijziging van de natuurgebieden wordt beschouwd als een planwijziging.

4 NATUURDOELEN EN NATUURGEBIEDEN

Voor de Utrechtse uiterwaarden van Nederrijn en Lek zijn in dit hoofdstuk natuurdoelen aangegeven per deelgebied (uiterwaard). Deze natuurdoelen kunnen worden gerealiseerd door natuurbeschermingsorganisaties en particulieren (eventueel in samenwerkingsverband)

4.1 Natuurdoelen

De provincie Utrecht heeft de na te streven natuurdoelen voor heel de provincie in kaart gebracht volgens het systeem van Utrechtse natuurdoeltypen (UNAT's). Deze systematiek is een uitwerking van de landelijke natuurdoeltypen die voor de uitwerking van het natuurbeleid van het rijk zijn opgesteld.

Een UNAT geeft een beschrijving van de gewenste natuur op een bepaalde locatie en de daaraan gekoppelde grondwater- en oppervlaktewatersituatie. Voor een uitgebreide omschrijving van de UNAT's wordt verwezen naar bijlage 3.

Door de gewenste natuurdoelen aan te geven wordt gestuurd in de mogelijkheden voor subsidie. Elk natuurdoel is gerelateerd aan bepaalde subsidiepakketten van de SN 2000. Deze pakketten beschrijven wat de overheid van de beheerder verwacht ten aanzien van beheer, terreinkenmerken en het voorkomen van plant- en diersoorten. De subsidiepakketten bevatten afspraken die worden opgenomen in de subsidiebeschikking, op basis waarvan subsidie wordt verstrekt. De pakketten zijn onderverdeeld in basis- en pluspakketten. Een basispakket beschrijft algemene natuurkwaliteiten. De pluspakketten beschrijven terreinen met een specifieke natuurkwaliteit. Ieder pakket kent zijn eigen vergoeding, een pluspakket heeft een hogere vergoeding dan het bijbehorende basispakket (zie paragraaf 5.1.1).

In dit natuurgebiedplan wordt per deelgebied (uiterwaard) het gewenste natuurresultaat omschreven in zowel UNAT's als in basis- en pluspakketten (SN 2000) die tot de realisering van het natuurdoel kunnen leiden (zie bijlage 5). Als aanloop naar de gewenste natuurdoelen (pluspakketten) kunnen er basispakketten worden aangevraagd.

In verband met het doelmatig en veilig gebruik van de rivier als waterstaatswerk is de toelaatbaarheid van bepaalde natuurdoeltypen afhankelijk van de invloed die dit heeft op de waterafvoer en waterberging. Aanleg en ontwikkeling van natuur in de uiterwaarden is een vergunningplichtige activiteit op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken. In het kader van de vergunningverlening zal nader onderzoek plaats moeten vinden.

4.2 Begrenzing en deelgebieden

De begrenzing van de uiterwaarden die onderdeel uitmaken van het natuurgebiedsplan is op kaart 1 aangegeven. De grens langs de winterdijk ligt op de buitenteen van de dijk. De boveninsteek van het oevertalud van de rivier is de grens aan de rivierzijde.

In dit natuurgebiedplan zijn de Utrechtse uiterwaarden van Nederrijn en Lek verdeeld in deelgebieden. De deelgebieden zijn in bijlage 4 nader omschreven. Ze hebben een streeknaam en een oplopend nummer.

Per begrensde deelgebied wordt aangegeven of het gaat om instandhouden, omvormen of ontwikkelen van het gebied. Bij bestaande natuur- en bosgebieden is het doel van de begrenzing instandhouding of omvorming. Bij nieuwe natuur betreft het ontwikkelen. Instandhouding betreft de toekenning van beheerssubsidie om te voldoen aan de vereisten van het betreffende basis- of pluspakket en dus de natuurwaarden in het deelgebied te behouden. Bij omvorming is het gewenste basis- of pluspakket nog niet gerealiseerd. Doel van de begrenzing is dan het mogelijk maken van een subsidie voor het inrichten van het gebied zodat het voldoet aan de doelen van het betreffende basis- of pluspakket.

Bij ontwikkelen is het gebied begrensd om in aanmerking te komen voor een inrichtingssubsidie, waardoor het mogelijk wordt om de functie van dat deelgebied te veranderen van landbouw naar natuur.

4.3 Natuurgebieden

Voor een gebied dat op de plankaart (kaart 1) is begrensd, is het mogelijk een subsidie aan te vragen in het kader van de SN 2000 (zie paragraaf 5.3). In de uiterwaarden van Nederrijn en Lek zijn zowel natuurgronden als landbouwgronden begrensd als natuurgebied, volgens de definitie uit de SN 2000. Natuurgronden zijn als 'bestaande natuur' begrensd, en landbouwgronden als 'nieuwe natuur' of als 'ecologische verbindingzones'. Een deel van de landbouwgrond is in de voorgaande jaren reeds aangekocht en/of ingericht als natuur.

4.3.1 Bestaande natuur

De begrenzing 'bestaande natuur' (kaart 1) betreft gebieden waar sprake is van actuele natuurwaarden. Hiermee worden zowel bestaande natuurgebieden in de vorm van b.v. kleiputten, rivierstrangen en stroomdalgrasland bedoeld. De meeste van deze gebieden hebben de bestemming 'natuur' volgens het betreffende bestemmingsplan. Ook eigendommen van natuurbeherende organisaties, in de vorm van graslandpercelen zonder hoge actuele natuurwaarden, die voor 1975 verworven zijn, worden beschouwd als bestaande natuur. Deze percelen zijn in de voormalige begrenzing niet begrensd.

Bestaande natuurgebieden komen in aanmerking voor de subsidie SN 2000 wanneer op het moment van indiening, het aangevraagde subsidiepakket ontwikkeld is. Ook een bestaand natuurgebied dat niet expliciet op de kaart is aangegeven, maar wel voldoet aan de pakketvoorwaarden, komt in aanmerking voor een beheerssubsidie.

De totale oppervlakte begrensde bestaande natuur betreft 217 ha
--

4.3.2 Nieuwe Natuur

De begrenzing 'nieuwe natuur' (kaart 1) betreft voornamelijk de (voormalige) landbouwgebieden die dienen als versterking van de bestaande natuurgebieden en ecologische verbindingzones. Alle oude begrensde natuurgebieden worden in dit natuurgebiedsplan als 'nieuwe natuur' overgenomen. Dit kan in sommige gevallen betekenen dat in gebieden waar natuurrealisatie heeft plaatsgevonden, deze toch begrensd zijn als 'nieuwe natuur'.

De begrenzing van nieuwe natuur bevat, uitgezonderd het grondgebied van het landgoed Amerongen, alle eerder begrensde reservaat- en natuurontwikkelingsgebieden en nieuw te begrenzen gebieden (Elster Buitenwaard).

In voorgaande jaren zijn de meeste uiterwaarden begrensd in het kader van de Regeling Beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling (Rbon). In de afgelopen jaren is hiervan een aanzienlijk deel ingericht. Deze gebieden zijn op kaart 2 apart aangegeven. De status van Rbon begrenzing vervalt bij de vaststelling van dit natuurgebiedsplan. In paragraaf 3.4 zijn de oude beheers- en begrenzingenplannen weergegeven.

Om een aaneengesloten ecologische structuur langs de Nederrijn te kunnen ontwikkelen is als nieuw te begrenzen gebied de Elster Buitenwaard opgenomen. Ook is dit gebied van belang als ecologische verbinding tussen de rivier en het zuidoostelijk deel van de Utrechtse Heuvelrug.

Volgens de Rbon begrenzing was 1358 ha. Begrensd (natuurontwikkelingsgebied). Hiervan is inmiddels 318 ha ingericht als nieuwe natuur. Een oppervlakte van 100 ha. is verwijderd uit de begrenzing. De oppervlakte dat geheel nieuw is begrensd als 'nieuwe natuur' betreft 140 ha.

De totale oppervlakte begrensde nieuwe natuur betreft 1398 ha
--

4.3.3 Ecologische verbindingzones

Ecologische verbindingzones zijn gebieden en structuren die gericht zijn op het verbeteren van de mogelijkheid voor verplaatsing van planten en dieren tussen de verschillende, vaak verspreid liggende, natuurgebieden. De verbindingzones maken integraal onderdeel uit van de EHS. Er zijn een aantal ecologische verbindingzones begrensd die de uiterwaarden onderling met elkaar verbinden. Deze zijn op de plankaart aangegeven met een pijl. Een pijl vertegenwoordigt een zoekzone van in totaal 50 meter breed waarbinnen slechts een beperkt aantal hectaren ingezet kan worden voor de realisering van nieuwe natuur. In totaal is 30 hectare beschikbaar voor alle verbindingzones.

Het uiterwaardengebied is een reeks van aaneengesloten uiterwaarden die onderdeel uitmaken van het winterbed van de rivier. Op enkele plaatsen heeft de rivier geen winterbed. Het gaat hier om locaties waar de stedelijke bebouwing tot de rivier reikt, zoals steden met waterfront zoals Wijk bij Duurstede en Nieuwegein en locaties waar de winterdijk een bandijk is. Uitwisseling van flora en fauna tussen de uiterwaarden onderling is beperkt. Goed ontwikkelde verbindingzones in de vorm van rivieroevervegetaties, struwelen en kruidenrijken dijkellingen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de uitwisseling van planten en dieren tussen de verschillende uiterwaarden.

Ook zijn goed ontwikkelde verbindingzones van belang voor de uiterwaarden of delen daarvan die niet begrensd zijn als bestaande of nieuwe natuur.

Het betreft hier recreatieterrainen t.b.v. dagrecreatie en verblijfsrecreatie. Door detailinrichting en beheer kunnen de verbindingzones hier gerealiseerd worden. Daarnaast dienen de verbindingen onderdeel uit te maken van bestaande elementen zoals rivieroeveren en dijkellingen.

De totale oppervlakte beschikbaar voor ecologische verbindingzones: 30 ha
--

4.4 Landschap

In dit natuurgebiedsplan wordt geen landschapssubsidie opengesteld voor instandhouding, herstellen en aanleggen van landschapselementen. Het beheersgebiedsplan Utrecht (2000, p.18 en 19) biedt mogelijkheden voor subsidiëring van landschapselementen op basis van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (Hoofdstuk 6).

5 SUBSIDIEREGELING NATUURBEHEER 2000

In dit hoofdstuk wordt de inhoud, mogelijkheden en reikwijdte van de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN 2000) in beeld gebracht voor het uiterwaardengebied van Nederrijn en Lek. Het hoofdstuk behandelt respectievelijk:

1. Subsidiepakketten;
2. Subsidiemogelijkheden;
3. Aanvragen van subsidie;
4. Grondverwerving en particulier natuurbeheer;
5. Afstemming met agrarisch natuurbeheer (SAN);
6. Voorwaarden natuurgebiedplan.

5.1 Subsidiepakketten

De verschillende subsidiesoorten kunnen worden verkregen gedurende minimaal 6 jaar. In deze periode moet gehouden worden aan de verplichtingen van de subsidieregeling en het natuurgebiedplan.

De voorwaarde van de subsidies worden verwoord in de subsidiepakketten. In het natuurgebiedplan zijn ook aanvullende criteria opgenomen (zie paragraaf 5.6). Bij beheers- en inrichtingssubsidie wordt onderscheid gemaakt in verschillende basis- en pluspakketten, bij recreatiesubsidie in een 'licht' en 'zwaar' pakket.

De subsidiepakketten kunnen zowel door particuliere beheerders als door natuurbeschermingsorganisaties worden aangevraagd. Ook verenigingen en andere samenwerkingsverbanden van particulieren komen in aanmerking.

5.1.1 Basis- en pluspakketten

Voor de inrichting en het beheer van natuurgebieden zijn basis- en pluspakketten opgesteld. Deze subsidiepakketten geven de eisen weer die worden gesteld aan de beheerseenheid op het moment van de aanvraag en aan het einde van de aanvraag. De beheerpakketten geven ook beheersvoorschriften weer.

Een basispakket beschrijft algemene natuurkwaliteiten. De kenmerken van het terrein, de flora die op het terrein voorkomt en de beheersvoorschriften worden in een basispakket beschreven.

Een pluspakket beschrijft een terrein met een specifieke natuurkwaliteit. Pluspakketten bevatten aanvullend een beschrijving van de voorkomende fauna en geven de streefbeelden van de natuurdoelen weer.

In bijlage 5 staan de basis- en pluspakketten die in het uiterwaardengebied van Nederrijn en Lek zijn opengesteld. Voor het uiterwaardengebied wordt gestreefd naar het verkrijgen van een samenhangend geheel, waarbinnen systeemeigen natuurlijke aspecten van de Nederlandse laaglandrivier zo compleet mogelijk en natuurlijk mogelijk functionerend, tot uiting kunnen komen. Dit is veelal alleen via het zogenaamde procesbeheer te realiseren. Het pluspakket 'grootschalige natuur' biedt hiervoor mogelijkheden.

Voordat procesbeheer gerealiseerd kan worden zal ontwikkeling van natuur via patroonbeheer plaats kunnen vinden. Procesbeheer is (extensief) beheer gericht op een groter aaneengesloten natuurgebied. Procesbeheer wordt toegepast bij grootschalige natuur. Patroonbeheer daarentegen is (afwisselend) beheer gericht op perceelsniveau.

De basispakketten bieden voldoende mogelijkheden dat patroonbeheer te ontwikkelen. In bijzondere situaties kan het patroonbeheer voortgezet worden via pluspakketten. Overigens is het niet noodzakelijk dat aan een pluspakket een basispakket vooraf gaat: reeds aanwezige natuurwaarden kunnen direct in aanmerking komen voor een pluspakket. Een aanvullende mogelijkheid is de omvorming van bestaande natuur van het ene basis- of pluspakket naar het andere.

5.1.2 Recreatiepakketten

Recreatie pakketten zijn gekoppeld aan de recreatiesubsidie (zie paragraaf 5.2.5) en kunnen alleen worden aangevraagd in combinatie met één van de in dit plan opengestelde basis- en pluspakketten.

In de subsidieregeling zijn twee recreatiepakketten opgenomen: een licht pakket en een zwaar pakket (voor vergoeding per hectare wordt verwezen naar de LASER folder van de SN 2000).

Het lichte pakket is in beginsel overal van toepassing en bevat vereisten ten aanzien van openstelling, dichtheid aan paden, onderhoud en het plaatsen van borden. Voor het zware pakket gelden dezelfde eisen als het lichte pakket. Voor het zware pakket wordt alleen subsidie verleend in (vastgestelde) gemeenten met een recreatiedruk en nationale parken. In het uiterwaardengebied betreft het de gemeenten Rhenen, Amerongen en Wijk bij Duurstede.

5.2 Subsidiemogelijkheden

De subsidies die in dit natuurgebiedplan worden genoemd zijn gebaseerd op de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000 (SN 2000) welke op 1 januari 2000 in werking is getreden (gepubliceerd in de Staatscourant nr. 252 door de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij op woensdag 29-12-1999).

Om voor subsidie in aanmerking te komen moet het terrein, waarop de aanvraag betrekking heeft, zijn begrensd als natuurgebied of ecologische verbindingszone. Uitzondering hierop is de instandhouding van bestaande bos- en natuurterreinen en de aanleg van nieuw bos. Hiervoor is namelijk geen natuurgebiedplan nodig.

De begrenzing, die gebaseerd is op de hierboven beschreven subsidieregeling, is weergegeven op kaart 1 en staat beschreven in paragraaf 4.3.

De SN 2000 kent subsidiepakketten (zie paragraaf 5.1) die zijn gekoppeld aan verschillende subsidiemogelijkheden (zie paragraaf 5.2.1 t/m 5.2.6). Voor meer gedetailleerde informatie kan de folder 'Subsidieregeling Natuurbeheer 2000' worden aangevraagd bij LASER Roermond (0475 – 355 555).

5.2.1 Beheerssubsidie

Beheerssubsidie wordt verleend voor de instandhouding van een subsidiepakket. Beheerssubsidie zal telkens voor één tijdvak (= 6 jaar) worden verstrekt. Aan het ontvangen van beheerssubsidie zijn verplichtingen verbonden. Het belangrijkste is de plicht tot het realiseren van natuurwaarden overeenkomstig het basis- of pluspakket (voor bosbeheer geldt tevens het omvormingspakket). Aan het einde van een tijdvak wordt de subsidie vastgesteld op basis van de behaalde natuurresultaten en de nagekomen afspraken. Het subsidiebedrag kan bij vaststelling worden verminderd als niet aan één of meerdere verplichtingen is voldaan. Een belangrijke verplichting voor het ontvangen van beheerssubsidie is het openstellen van het terrein voor het publiek (minimaal acht maanden per jaar). Bij erkende redenen, zoals het niet toegankelijk en bereikbaar zijn van terreinen, is het toch mogelijk om de beheersbijdrage als subsidie te ontvangen.

Een terrein waarvoor subsidie wordt aangevraagd voor de instandhouding van een basis- of pluspakket hoeft niet gelegen te zijn binnen een begrensd natuurgebied en wordt dus niet getoetst aan een natuurgebiedplan. De aanvraag wordt alleen getoetst aan de SN 2000.

5.2.2 Inrichtingssubsidie

Inrichtingssubsidie wordt verstrekt voor de ontwikkeling van basis- en pluspakketten bij functieverandering en omvorming. De subsidie wordt verstrekt voor het nemen van maatregelen met een eenmalig karakter die de fysieke randvoorwaarden creëren om instandhouding van het pakket te realiseren. De inrichtingsmaatregelen kunnen ook gekoppeld zijn aan een beheerstraject. De inrichtingsmaatregelen en beheersmaatregelen moeten in een plan worden verwoord. Inrichtingssubsidie kan alleen worden verleend voor gebieden die in dit natuurgebiedsplan zijn begrensd.

Bij de inrichtingssubsidie wordt 95% van de werkelijk gemaakte kosten vergoed (zie folder van LASER over de SN 2000).

5.2.3 Subsidie functieverandering

Subsidie functieverandering wordt uitsluitend verstrekt aan particuliere beheerders en samenwerkingsverbanden van particuliere beheerders, die natuur willen ontwikkelen op landbouwgrond. Subsidie functieverandering wordt versterkt voor 5 aaneengesloten tijdvakken (= 30 jaar) en alleen indien de beheerder de benodigde vergunningen of documenten heeft die functieverandering van het terrein mogelijk maken. Om het hierdoor optredende vermogensverlies te compenseren wordt de beheerssubsidie per hectare verhoogd met een bedrag dat overeenkomt met

het waardeverschil tussen landbouwgrond en natuurgrond. Het vermogensverlies wordt op deze wijze in een periode van 30 jaar in jaarlijkse termijnen uitgekeerd.

Voor het in dit natuurgebiedplan opgenomen gebied geldt een vergoeding per hectare per jaar (voor vergoedingen, zie folder van LASER over SN 2000).

5.2.4 Subsidie effectgerichte maatregelen

De regeling geeft de mogelijkheid subsidie te verstrekken voor het treffen van effectgerichte maatregelen daar waar de heersende milieuomstandigheden de instandhouding of ontwikkeling van bos- en natuurwaarden in de weg staan. *De subsidie effectgerichte maatregelen wordt uitsluitend verstrekt op terreinen waarvoor een beheerssubsidie op basis van de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000 is verleend.* De maatregelen zijn bedoeld om effecten van verzuring en vermessing als gevolg van verdroging te verminderen of ongedaan te maken.

5.2.5 Recreatiesubsidie

Voor de beheerssubsidie is het vereist dat het natuurterrein minimal acht maanden per jaar is opengesteld voor publiek. De gesubsidieerde natuurterreinen in Nederland worden daarmee allemaal openbaar. Er is een "openstellingstoelage" (zie folder van LASER over de SN 2000) beschikbaar indien het terrein 358 dagen per jaar is opengesteld. Aanvullende subsidie voor recreatiepakketten is mogelijk indien ook een openstellingbijdrage is toegekend. In paragraaf 5.1.2 zijn de verschillende recreatiepakketten toegelicht.

5.2.6 Overgangsbeheerssubsidie

De overgangsbeheerssubsidie binnen de **Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN)** is met name bedoeld voor landbouwgronden waar actueel sprake is van hoge agrarische natuurwaarden. Ook om de actuele natuurwaarden in natuurgebieden niet achteruit te laten gaan is het mogelijk om overgangsbeheerssubsidie aan te vragen. In deze gebieden blijft het einddoel, gericht op functiewijziging, overeind.

Overgangsbeheer is slechts mogelijk als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden;

- Voor een tijdvak van 6 jaar in gebieden die begrensd zijn als 'nieuwe natuur'. Dit kan nog worden verlengd tot uiterlijk 31 december 2009.
- Voor Rbov overeenkomsten die aflopen is nog eenmaal voortzetting van het beheer mogelijk via een SAN-beschikking overgangsbeheer (voor maximaal 6 jaar).

Met overgangsbeheer wordt een aanzet gegeven tot de ontwikkeling van de gewenste natuurdoelen. In het uiterwaardengebied van Nederrijn en Lek is overgangsbeheer mogelijk in de natuurgebieden die concreet zijn begrensd. Het beheer moet bijdragen aan het natuureinddoel en mag hiermee niet concurreren.

Voor 25 ha kan overgangsbeheer worden aangevraagd voor de volgende pakketten:

- Pakket 2: instandhouding kruidenrijk grasland
- Pakket 3: bont hooiland
- Pakket 4: bonte hooiweide
- Pakket 6: bont weiland

Het quotum maakt deel uit van het totaal quotum (5680 hectare) van agrarisch natuurbeheer volgens het beheersgebiedsplan Utrecht, 2000.

5.3 Aanvragen van subsidie

Het aanvragen van subsidie in het kader van SN 2000 loopt altijd via LASER Roermond, postbus 965, 6040 AZ in Roermond (0475 – 355 555). Beheerders kunnen daar een aanvraagformulier aanvragen. Bij dit formulier zit een toelichting hoe het aanvraagformulier moet worden ingevuld en welke bijlagen moeten worden bijgevoegd. Nadat de aanvraag is ingediend zal LASER de aanvraag administratief beoordelen. De aanvraag wordt binnen vier maanden behandeld. Is de aanvraag goedgekeurd, dan krijgt de beheerder een beschikking. LASER is ook de instantie die de vergoedingen uitbetaalt. De Dienst Landelijk Gebied (DLG) beoordeelt de aanvraag, doet de fysieke controle in het veld en geeft daarover de bevindingen aan LASER. DLG is ook de instantie die de controles uitvoert gedurende het tijdvak.

5.4 Grondverwerving en particulierbeheer

Tot nu toe komen natuurgebieden vaak tot stand doordat het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) op basis van vrijwilligheid gronden verwerft en die vervolgens doorlevert aan een erkende natuurbeschermingsorganisatie. In het uiterwaardengebied Nederrijn en Lek zijn dit Staatsbosbeheer (SBB) en Het Utrechts Landschap (HUL). SBB sluit een eigen contract met het ministerie van LNV. In dat contract staan de te beheren hectaren per natuurdoeltype waarbij afwijkende normkosten en een afwijkende systematiek van natuurdoeltypen wordt gehanteerd t.o.v. SN 2000. Hiervoor zijn, zoals afgesproken is tussen InterProvinciaal Overleg (IPO) en het ministerie van LNV, de in de natuurgebiedsplannen aangegeven natuurdoeltypen richtinggevend.

Met het ingaan van het subsidiestelsel Programma Beheer (1-1-2000) is voor het eerst een mogelijkheid geschapen voor particuliere beheerders om subsidie aan te vragen voor natuurontwikkeling via de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000.

5.4.1 Grondverwerving

Bij mogelijkheid van grondverwerving door BBL is in dit natuurgebiedplan van toepassing. Het BBL heeft een koopplicht binnen de begrensde natuurgebieden indien de gronden worden aangeboden aan BBL. Voor grondeigenaren die niet willen verkopen heeft dit plan geen gevolgen. BBL levert gronden door aan terreinbeherende organisaties. Er worden niet in opdracht van particulieren gronden aan hen doorgeleverd via BBL. Wel bestaat voor particulieren altijd de mogelijkheid zelf gronden te verwerven en met subsidie deze gronden te beheren, ook in de gebieden die in het natuurgebiedsplan als nieuwe natuur zijn begrensd.

In de begrensde gebieden waar grondverwerving aan de orde is, is voor onder andere bedrijfsverplaatsing- en beëindiging de Regeling Bedrijfshervesting- en Beëindiging (2001) van toepassing.

5.4.2 Particulier natuurbeheer

Natuurontwikkeling in de uiterwaarden kan waterstandsverhogende effecten tot gevolg hebben en als zodanig een belemmering vormen voor de waterafvoerende en waterbergende functie. In verband met het doelmatig en veilig gebruik van de rivier als waterstaatswerk is aanleg en ontwikkeling van natuur in de uiterwaarden dan ook een vergunningsplichtige activiteit op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr). Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van natuurontwikkeling is met name van belang of er rivierbedcompensatie kan worden geboden. Naast het realiseren speelt het duurzaam behouden een belangrijke rol. Dit alles is vooral van belang bij de zogenaamde procesnatuur.

Voor RWS als rivierbeheerder staat het duurzaam doelmatig behouden van het rivierbed compensatie voorop. In dit verband is het van belang een eenduidige beheerssituatie te hebben.

Dat betekent dat hoe onzekerder de natuursituatie is, hoe duidelijker de beheerssituatie moet zijn. Bij procesnatuur is het noodzakelijk om met één beheerder / vergunningshouder te werken als aanspreekpunt.

Uitgangspunt is dan ook dat particulieren in aanmerking komen voor subsidiëring basispakketten en voor pluspakketten indien de beheerseenheid onderdeel uitmaakt van een groot samenhangend gebied (>50 ha) en voor dit gebied één aanspreekpunt voor de rivierbeheerder moet kennen.

Bij particulier beheer worden de landbouwgronden definitief omgezet in natuur, waarbij de waardevermindering van de grond wordt gesubsidieerd. Dit valt onder de subsidie functieverandering (paragraaf 5.2.3).

5.4.3 Afstemming met agrarisch natuurbeheer.

Onder 5.2.6 Overgangsbeheerssubsidie zijn de mogelijkheden binnen de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) beschreven.

Op kaart 3 van het 'beheersgebiedsplan provincie Utrecht' (december 2000) zijn de gebieden aangegeven die vallen onder de bergboerenregeling. Grote delen van de uiterwaarden zijn aangewezen als Bergboerengebied. In deze gebieden bestaat de keus tussen het afsluiten van een passief bergboerenpakket (bijlage 31 SAN) of een actief pakket. Het is niet mogelijk gebruik te maken van beide pakketten.

5.5 Voorwaarden natuurgebiedsplan

Om voor subsidie in aanmerking te komen moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Deze voorwaarden staan in de pakketten van de regeling (SN 2000) verwoord. In deze paragraaf wordt de aanvullende criteria voor het uiterwaardengebied gegeven.

5.5.1 Randvoorwaarden en toetsingscriteria

Basis- en pluspakketten

Voor vrijwel alle natuurdoelen wordt een 'pluspakket' uit de SN 2000 als einddoel nagestreefd.

Voor uiterwaardgebieden > 50 ha. wordt het pluspakket grootschalig natuur nagestreefd.

Tevens is voor alle natuurdoelen een basispakket opengesteld. Zie voor meer informatie over de basis- en pluspakketten paragraaf 5.1.1.

Bosontwikkeling

In de SN 2000 zijn voor de ontwikkeling van productie- en/of multifunctioneel (o.a. recreatie)bos naar meer natuurlijke bossen meerdere pakketten beschikbaar. Niet alleen kan binnen de voorwaarden van het basispakket het bos verder worden ontwikkeld, maar ook is het omvormingspakket 'Bos met verhoogde natuurwaarde' beschikbaar. Daarmee kan bos, binnen de gestelde pakketvoorwaarden, binnen drie tijdvakken worden ontwikkeld naar een pluspakket 'Bos met verhoogde natuurwaarde'. Wanneer aan de voorwaarden voor onder meer inheemse soorten en boomgrootte wordt voldaan, kan dit verder worden ontwikkeld tot pluspakket 'Natuurbos'.

Voor de deelgebieden van dit natuurgebiedsplan worden ten behoeve van bosontwikkeling de volgende pakketten aanvullend opengesteld:

- *Omvormingspakket Bos met verhoogde natuurwaarde, voor de ontwikkeling van de pluspakketten 'Natuurbos' en 'Bos met verhoogde natuurwaarde';*
- *Bos met verhoogde natuurwaarde, voor die terreinen waar het pluspakket 'Natuurbos' is opengesteld, maar nog niet aan de pakketvoorwaarden voor Natuurbos kan worden voldaan.*

Criteria voor natuurgebieden binnen de zoekzones van de ecologische verbinding

De zoekzones van de ecologische verbindingzones zijn in totaal 50 meter breed.

Marges oppervlaktes natuurdoelen

Bij de verdeling van natuurdoeltypen en subsidiepakketten binnen de deelgebieden kan er sprake zijn van verschillen met kadastrale oppervlakten. Is dat het geval, dan is het voor gebieden kleiner dan 10 ha mogelijk binnen een marge van 10%, een subsidieaanvraag te doen waarbij uitgegaan wordt van de kadastrale oppervlakten.

Overgangsbeheer, Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN)

Binnen de begrenzingen voor nieuwe natuur, is overgangsbeheer opengesteld (zie 5.2.6). Hiervoor gelden voorwaarden, in aanvulling op de voorwaarden voor overgangsbeheer, zoals opgenomen in de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer:

- Agrarisch natuurbeheer, aansluitend op toekomstige natuurdoelstellingen;
- Maximaal 25 ha.
- SAN-beheerspakketten: instandhouding kruidenrijk grasland, bont hooiland, bonte hooiweide, bont weiland.

Particulier natuurbeheer.

Particulier natuurbeheer is mogelijk indien de beheerseenheid onderdeel uitmaakt van een groot samenhangend gebied (>50 ha) en dit gebied één aanspreekpunt voor de rivierbeheerder kent.

Natuurdoelen, beheerpakketten en hectarequota

Voor elk deelgebied is, voor zover van toepassing, een tabel (bijlage 4) opgesteld met de natuurdoelen van Bestaande natuur en Nieuwe natuur.

Realisatiemogelijkheden zijn mede afhankelijk van vergunningverlening in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken.

Binnen de tabel zijn de volgende gegevens opgenomen:

- Gebiedscode
- Gebiedsnaam
- Begrensde oppervlakte cultuurgrond (nieuwe natuur en bestaande natuur)
- UNAT's (codes);
- Pluspakket SN 2000
- Basispakket SN 2000
- Hectarequotum (nagestreefde oppervlaktes per beheerpakket)

5.5.2 Flexibiliteit in verdeling en subsidiëring van natuurdoelen

Bij de verdeling van de Utrechtse natuurdoeltypen (UNAT's) over de deelgebieden worden hectarequota voor de basis- en pluspakketten gegeven. Dit suggereert een indeling waarbinnen weinig ruimte over blijft voor maatwerk door beheerders. Hoewel de toegepaste verdeling van UNAT's als einddoel blijft dienen binnen het provinciaal natuurbeleid, is ten behoeve van de praktische realisering ervan enige ruimte overgelaten. Hieronder volgt een aantal punten die flexibiliteit bieden bij het ontwikkelen en beheren van natuurdoelen.

1. Geen exacte locatie

De UNAT's worden niet op perceelsniveau begrensd, maar binnen de deelgebieden met een oppervlakte aangegeven. Binnen de deelgebieden worden ze dus niet nader gelokaliseerd. Dit geeft de (toekomstige) beheerders de mogelijkheid zelf te bepalen waar de natuurdoelen het best gerealiseerd kunnen worden.

2. Subsidiepakketten

De UNAT's kennen een relatief gedetailleerde verdeling in bodemtypen (fysisch geografische regio's), vochttoestand en voedselrijkdom. De subsidiepakketten uit de SN 2000 zijn globaler van opzet.

3. Subsidie voor bestaande natuur

Bestaande natuur die aan de pakketvoorwaarden voldoet, komt altijd in aanmerking voor subsidie van een basis- of pluspakket. Dit geldt ook voor natuurterreinen buiten de begrenzing van dit natuurgebiedsplan.

4. Bosaanleg buiten begrenzing

Bosaanleg buiten de begrenzing van dit natuurgebiedsplan komt altijd voor subsidie in aanmerking (SN 2000).

5. Pluspakketten en basispakketten

De pluspakketten dienen als einddoel bij het realiseren van de UNAT's. Daarnaast is ook subsidie mogelijk voor het instandhouden en ontwikkelen van een basispakket.

6. Hectareoppervlakten

Mocht blijken dat er zich in de komende periode problemen voordoen met afrondings- en maatverschillen wat betreft hectareoppervlakten van bepaalde deelgebieden, dan houden gedeputeerde staten de mogelijkheid om via de daarvoor geëigende procedures wijzigingen in het plan aan te brengen.

7. Planwijziging voorbehouden

Mocht bij evaluatie blijken dat de gehanteerde natuurdoelen en de verdeling ervan niet goed kunnen worden gerealiseerd, dan houden gedeputeerde staten de mogelijkheid om via de daarvoor geëigende procedures wijzigingen in het plan aan te brengen.

Bijlagen

uiterwaarden van Nederrijn en Lek

Rijk

Structuurschema Groene Ruimte, 1995

Het Structuurschema Groene Ruimte concentreert zich op een duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig ruimtegebruik in het landelijk gebied door onder meer voldoende ruimte te bieden voor het voortbestaan dan wel het ontwikkelen van de verschillende groene functies in het landelijk gebied. Daarbij zal de identiteit en gebruikswaarde van het landelijk gebied in zijn geheel zo goed mogelijk worden behouden of ontwikkeld.

kaart 3: Randstadgroenstructuur en ecologische hoofdstructuur
kern- en natuurontwikkelingsgebied ecologische hoofdstructuur

kaart 4: Na Nederland, afstemming natuur-waterrecreatie
kern- en natuurontwikkelingsgebied ecologische hoofdstructuur en waterrecreatiegebied (nevenschikking)

kaart 7: (EHS)
kern- en natuurontwikkelingsgebied ecologische hoofdstructuur

kaart 11: Recreatieve ruimtelijke structuur en bosuitbreidingslocaties
Waterrecreatiegebied en oeverzone

kaart 12: landschap
Te ontwikkelen nationaal landschapspatroon

Kaart 13: visserij
Belangrijk water voor binnenvisserij / reservoirfunctie vis

Natuurbeleidsplan, 1990

Het natuurbeleidsplan bevat in onderlinge samenhang de doelstellingen en strategieën van het natuur- en landschapsbeleid van de rijksoverheid. Hoofddoel is duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden.

Het natuurbeleid concentreert zich op een ruimtelijke stabiele en samenhangende ecologische hoofdstructuur. Hierin zijn te onderscheiden zogenaamde kerngebieden en natuurontwikkelingsgebieden. Tussen de verschillende onderdelen van deze Ecologische Hoofdstructuur zijn tevens de te ontwikkelen of de te versterken verbindingzones aangegeven. Nagenoeg het gehele uiterwaardengebied van Nederrijn en Lek bevindt zich binnen de Ecologisch Hoofdstructuur. In het oostelijk deel van het uiterwaardengebied grenst het aan het kerngebied van de Utrechtse Heuvelrug en aan delen van het Langbroekerweteringgebied. In het westelijk deel van het uiterwaardengebied zijn er verbindingzones met het westelijk veenweidegebied en het plassenengebied.

Nadere Uitwerking Rivierengebied, 1991

De grote rivieren zijn aangewezen als kerngebieden binnen de ecologische hoofdstructuur. Het rivierengebied is zowel kern- als natuurontwikkelingsgebied.

Het rijk hanteert de ruimtelijk visie van de Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG 1991) als uitgangspunt van beleid. De NURG is een uitwerking voor het rivierengebied van de VINEX. In de NURG wordt een samenhangend ontwikkelingsperspectief uitgewerkt. De doelstellingen en beleidskeuzes leiden tot het versteken van de diversiteit van de rivierarmen. In de ruimtelijke visie zijn voor natuur diverse streefbeelden uitgewerkt. Voor de uiterwaarden ten noorden van de Nederrijn tussen Arnhem en stuw Amerongen is het project Noordoever Nederrijn opgestart en zijn diverse deelprojecten in uitvoering.

Provincie

Streekplan, 1994

In het streekplan is het ruimtelijk beleid van de provincie tot 2005 vastgelegd. Het overgrote deel van de uiterwaarden heeft de categorie 'landelijk gebied 4'. Bestaande natuurgebieden zijn aangegeven met categorie 'landelijk gebied 5'.

Uiterwaarddelen met recreatieve functies hebben de aanduiding 'landelijk gebied 1, 2 of 3'.

Landelijk gebied 1: onder stedelijke invloed

Landelijk gebied 2: met intensief landbouwkundig gebruik

Landelijk gebied 3: met primair grondgebonden landbouw

Landelijk gebied 4: met verweven natuurwaarden en grondgebruik

Landelijk gebied 5: met hoofdfunctie natuur

Beleidsplan natuur en landschap Utrecht, 1992

Het beleidsplan Natuur en landschap provincie Utrecht geeft een samenhangende visie op natuur en landschap. Doelstelling van het BNLU is duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden. Om de doelstelling te bereiken kiest de provincie voor vijf hoofdlijnen:

- Duurzaam instandhouden, herstellen en ontwikkelen van een ruimtelijk stabiele, ecologische hoofdstructuur.
- Duurzaam instandhouden, herstellen en ontwikkelen van een goede landschappelijke kwaliteit en verscheidenheid aan de hand van de aanwezige landschappelijke hoofdstructuur.
- Duurzaam instandhouden van aardkundige waarden.
- Instandhouden, herstellen en ontwikkelen van een zo natuurlijk mogelijke verscheidenheid aan in het wild levende plante- en diersoorten (soortenbeleid).
- Zorg voor natuur- en landschapswaarden in het algemeen.

In het beleidsplan is nagenoeg het gehele uiterwaardengebied aangeduid als gebied behorende tot de Ecologische Hoofdstructuur. Als te ontwikkelen biotopen worden stroomdalgraslanden, oobossen en moerassen genoemd.

Plan Veiligstelling Gebieden, 1996

Het PVG-plan beschrijft, als uitwerking van het BNLU, wat voor soort natuur in de ecologische hoofdstructuur is gewenst en maakt keuzes voor de veiligstelling van gebieden. Het plan vormt verder het toetsingskader voor de aankoop- en beheerssubsidiebeleid en stelt de invloedssferen vast van de terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties. Het PVG biedt meer ruimte aan particulier natuurbeheer binnen de EHS, waarbij de natuurdoelen het uitgangspunt zijn.

In het PVG is het streefbeeld voor de natuur in de uiterwaarden als volgt geformuleerd:

Met inachtneming van de bestaande waterstaatsbelangen is het streven gericht op het verkrijgen van een samenhangend geheel, waarbinnen de systeemeigen natuurlijke aspecten van de Nederlandse laaglandrivier, zo compleet mogelijk en zo natuurlijk mogelijk functionerend tot uiting kunnen komen. Hierbinnen zullen de actuele, voor het riviereengebied kenmerkende, bijzondere natuurwaarden door een specifiek beheer, gericht op behoud en ontwikkeling, worden behouden.

Zodra het voortbestaan van de betrokken natuurwaarden ook binnen een grootschaliger beheerseenheid kan worden gegarandeerd zal het specifieke beheer worden afgebouwd.

Soortenbeleid

Aanvullend op het ecosysteemgerichte natuurbeleid wordt door zowel rijk als provincie op soorten gericht beleid gevoerd. Het is gewenst om voor bepaalde planten- en diersoorten (aandachtsoorten), die bedreigd zijn, specifieke maatregelen te treffen. In de notitie "Meerjarenprogramma Uitvoering Soortenbeleid 2000-2004" wordt aangegeven hoe het Ministerie van LNV, de provincies en de soortenbeschermende organisaties gezamenlijk uitvoering zullen geven aan het soortenbeleid.

Het Werkdocument Soortenbeleid Onderdeel Fauna (1998) en het Werkdocument Soortenbeleid Onderdeel Flora (vastgesteld in december 2001; in druk) geven een nadere uitwerking van het provinciale soortenbeleid voor zowel de fauna als de flora. Er worden aandachtsoorten en prioritaire soorten aangeduid en er wordt een strategie beschreven om de kans op duurzaam voortbestaan van deze soorten in de provincie Utrecht te vergroten.

In het kader van het rijkssoortenbeleid zijn eveneens diverse soortbeschermingsplannen opgesteld. Van de plannen die momenteel in uitvoering zijn, zijn de beschermingsplannen Moerasvogels en Steenuil relevant voor delen van het uiterwaardengebied.

Werkdocument Soortenbeleid Onderdeel Fauna (1998) en Werkdocument soortenbeleid Onderdeel Flora (2002)

Deze werkdocumenten geven een nadere uitwerking van het provinciale soortenbeleid. Er worden aandachtsoorten en prioritaire soorten aangeduid en er wordt een strategie beschreven om de kans op duurzaam voortbestaan van deze soorten in de provincie Utrecht te vergroten.

Ook in de uiterwaarden komen diverse aandachtsoorten en prioritaire soorten voor.

De selectie van aandachtsoorten is gebaseerd op informatie over de mate van bedreiging in de provincie Utrecht van de afzonderlijke soorten. Deze informatie wordt weergegeven in zogenaamde Oranje Lijsten. De term Oranje Lijsten wordt gebruikt om verwarring met de landelijke Rode Lijsten te voorkomen. Een selectie van aandachtsoorten waarvoor de provincie Utrecht een speciale verantwoordelijkheid heeft is aangeduid als prioritaire soort. Van prioritaire soorten komt een belangrijk deel van de Nederlandse populatie in de provincie Utrecht voor. Voor deze soorten zullen soortbeschermingsplannen worden opgesteld. Van de reeds opgestelde provinciale soortbeschermingsplannen is voor het uiterwaardengebied het soortenbeschermingsplan Rugstreeppad relevant. Ook het soortbeschermingsplan Kamsalamander, dat momenteel afgerond wordt, is relevant voor het uiterwaardengebied.

In 2002 worden, in het kader van soortgerichte maatregelen ten gunste van de stroomdalflora, de verspreidingsgegevens van deze soorten geactualiseerd. Dit betreft een project dat zowel de uiterwaarden van de provincie Utrecht als die van Gelderland betreft.

Waterhuishoudingsplan Provincie Utrecht, 1999

Het Waterhuishoudingsplan richt zich op het hebben en houden van een veilig en bewoonbaar land en het in stand houden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen, die een duurzaam gebruik voor mens en natuur garanderen.

Gebiedsfunctie van de fysisch geografische regio 'rivierklei':

Natuur: het afstemmen van de waterhuishouding op de gewenste grondwater- en oppervlaktewaterstand voor de natuur, het instandhouden en ontwikkelen van waternatuur in het oppervlaktewater en op de oevers, verbetering van de migratiemogelijkheden van fauna en flora in het water en op oevers en het voldoen aan de ecologische normdoelstellingen.

Project Noordoever Nederrijn, 1992

In 1992 is onder voorzitterschap van de provincie Utrecht het project Noordoever Nederrijn gestart. Het project is een van de projecten genoemd in het 'Eindrapport nadere uitwerking rivierengebied'(NURG 1991)in het kader van de Vierde Nota Ruimtelijk Ordening. Het project kreeg als opdracht op de noordoever van de Nederrijn, tussen Arnhem en de stuw van Amerongen, de specifieke ecologische potenties van de overgang van de pleistocene gronden naar de rivier uit te diepen. Tijdens de voorbereiding op de planontwikkeling zijn tot medio 1994 vier deelstudies verricht. Ze mondden uit in de "Ontwikkelingsvisie Noordoever Nederrijn", die vanuit de hoofdfunctie natuur de meest wenselijke ontwikkelingsrichting voor het gebied aangeeft.

De ontwikkelingsvisie is in verschillende deelgebieden uitgewerkt. Voor het Utrechtse deel van het project zijn de Blauwe Kamer, de Palmerswaard, de Elster Buitenwaard en de Amerongse Bovenpolder van belang. De inrichting van de Blauwe Kamer is afgerond. In de Amerongse Bovenpolder is in 2000 gestart met het graven van een kwelmoeras. Dit project wordt in 2001 afgerond. Andere inrichtingsprojecten zijn in voorbereiding.

Ontwikkelingsvisie Uiterwaarden van de Lek, 1997

In de Ontwikkelingsvisie 'Uiterwaarden van de Lek' wordt voor de uiterwaarden vanaf stuw Amerongen het natuurstreefbeeld uitgewerkt met behulp van natuurdoeltypen. Per deelgebied worden de natuurdoeltypen nader uitgewerkt. De Ontwikkelingsvisie is van belang als bouwsteen voor de discussie over mogelijkheden voor profielaanpassing in de vorm van uiterwaardverlaging ter bescherming van overstroming. Tevens is de ontwikkelingsvisie als basis gebruikt voor de Utrechtse Natuurdoeltypen (UNAT,s).

Gemeenten

Het begrensde gebied ligt binnen de gemeenten Rhenen, Amerongen, Wijk bij Duurstede, Houten, Nieuwegein, IJsselstein en Lopik. De in dit plan opgenomen gebieden hebben in de bestemmingsplannen buitengebied verschillende bestemmingen die variëren van agrarisch gebied tot aanduidingen van natuurwaarden. De vaststelling van dit plan leidt niet tot aanpassingen van deze bestemmingen. De huidige bestemming zal pas gewijzigd worden indien de gronden op vrijwillige basis zijn aangekocht of als hier een subsidiebeschikking voor particulier natuurbeheer is verleend.

BIJLAGE 2 ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONES

Ecologische verbindingzones zijn een essentieel onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Onder ecologische verbindingzones worden gebieden of structuren verstaan die planten en dieren de mogelijkheid bieden zich binnen het landschap te verplaatsen. Het realiseren van verbindingzones voor planten en dieren zal, als strategie bij het oplossen van de problematiek van versnippering en isolatie, een positieve invloed uitoefenen op de overleving van populaties van planten- en diersoorten en daarmee bijdragen aan de instandhouding, herstel en ontwikkeling van ecosystemen.

In dit natuurgebiedsplan zijn verschillende ecologische verbindingzones (evz's) aangegeven. Uitgangspunt is het Werkdocument Ecologische Verbindingszones (1993). De verbindingzones hebben een verbindingfunctie tussen de verschillende uiterwaarden langs de Nederrijn en Lek.

De verbindingzones worden begrensd als zoekzones van 50 meter breed en worden op de plankaart aangegeven met pijlen, waarbinnen op een aantal locaties natuur wordt gerealiseerd. De zoekzones zorgen voor flexibiliteit, doordat de natuur niet op één punt hoeft te worden gelokaliseerd en het vergroot de realisatiekansen. De ruimtelijke spreiding van de natuurlocaties is van groot belang voor het functioneren van de evz. Verder zijn voor het functioneren van de verbindingzones aanvullende faunavoorzieningen gewenst.

De uiteindelijke toedeling van gronden, als onderdeel van een evz, zal worden getoetst aan de inrichtingseisen en de ruimtelijke spreiding. Voor deze verbindingzones zijn in deze bijlage de inrichtingseisen en een bepaalde mate van ruimtelijke spreiding beschreven om de kwaliteit van de verbindingzones te kunnen waarborgen.

De verbindingzones bevinden zich tussen de uiterwaarden van:

- Buitenwaarden Rhenen (1) – Uiterwaarden nabij Rhenen (2)
- Palmerswaard (3) – Elster buitenwaard (4)
- Elster buitenwaard (4) – Amerongse Bovenpolder (5)
- Lunenburgerwaard (7) – Bosscherwaarden (8)
- Schalwijker Buitenwaard (9) – Steenwaard (10)
- Honwijker Waard (11) – Waalse waard (12)
- Waalse Waard (12) – Bossenwaarden (13)
- Bossenwaarden (13) – Gecombineerde uiterwaarden (14)
- Gecombineerde uiterwaarden (14) – Wielse en Vogelzangse waard (15)
- Wielse en Vogelzangse waard (15) en Willige Langerakse waard (16)

Beschrijving van de ecologische verbindingzones

Op de kaart staan de ecologische verbindingzones aangegeven. Het betreft met name de taluds, onderbermen van de dijktafsluitingen en de oevers van de rivier. Van belang is hier een goede inrichting en beheer gericht op leef- en verbindingsmogelijkheden voor de in de uiterwaarden verblijvende planten en diersoorten. Bloemrijke graslandstroken met langs de oevers struwelen en rivieroevervegetaties zijn hier van belang.

BIJLAGE 3 UTRECHTSE NATUURDOELTYPEN (UNAT'S)

Natuurdoeltypen

Om meer eenduidigheid te verkrijgen in het Rijksnatuurbeleid en de daaruit voortvloeiende begrenzing van de ecologische hoofdstructuur (EHS), werd het stelsel van natuurdoeltypen ontwikkeld. Door de provincies zijn deze landelijke natuurdoeltypen verfijnd en op kaart gezet. In Utrecht worden deze aangeduid als 'UNAT's', Utrechtse Natuurdoeltypen.

Natuurdoeltypen maken het mogelijk aan te geven wat voor natuur er op een locatie kan worden gerealiseerd. De UNAT-kaart geeft daarmee tevens de door de provincie Utrecht gewenste verdeling en ontwikkeling van natuur binnen de provinciegrenzen en binnen de EHS. Natuurdoeltypen worden worden ook wel omschreven als *een nagestreefde combinatie van abiotische en biotische kenmerken op een bepaalde ruimtelijk schaal*.

Naamgeving

De UNAT's worden als codes weergegeven, waarbij allereerst met twee letters de 'fysisch geografische regio' wordt aangegeven waar het natuurdoel kan worden gerealiseerd. De Utrechtse uiterwaarden van Nederijp en Lek liggen in de fysisch-geografische regio rivierkleigebied (ri)

Dan volgt een nummer dat de 'mate van natuurlijkheid' aangeeft van het natuurdoeltype. Voor de uiterwaarden zijn vooral 3: 'half natuurlijke eenheden' en 2: 'begeleid natuurlijk' relevant. Begeleid natuurlijk is wat betreft 'natuurlijkheid' het hoogst haalbare.

Na de regio-indeling en de mate van natuurlijkheid, wordt een volgnummer gebruikt voor de afzonderlijke typen natuur en natuurlijke elementen, zoals op de rivierklei (ri) het half-natuurlijke (3) graslandtype 'stroomdalgrasland' met de aanduiding 05 wordt onderscheiden. Van dit natuurdoeltype ri 3.05 zijn door de provincie aanvullend twee vochttoestanden onderscheiden (droog en vochtig, respectievelijk d en v). De laatste letter-toevoeging in de UNAT-code kan zowel op de vochttoestand als de voedselrijkdom van de bodem betrekking hebben.

Voor meer informatie over de totstandkoming, onderbouwing en toewijzing van UNAT's wordt verwezen naar de rapportage 'Utrechtse Natuurdoeltypen' (2001) van de provincie Utrecht. In de bijlage deze bijlage opgenomen tabel zijn alle UNAT's opgenomen.

UNAT's, subsidiepakketten en deelgebieden

Bij de begrenzing van dit natuurgebiedsplan zijn nieuwe en bestaande natuur onderverdeeld in deelgebieden en zijn tevens de ecologische verbindingzones daartussen apart benoemd. Per deelgebied is omschreven uit welke natuurdoeltypen deze is opgebouwd en wat de onderlinge verhouding is in oppervlakte tussen deze natuurdoeltypen.

Een deelgebied wordt niet als homogeen beschouwd. Dit betekent dat de mogelijkheden om een natuurdoeltype te realiseren niet overal in het deelgebied even groot zijn. Sommige natuurdoeltypen zijn op een beperkte oppervlakte in een deelgebied te realiseren. De eindbeheerder bepaalt welke van de in het deelgebied opgenomen natuurdoeltypen waar worden gerealiseerd.

De Subsidieregeling Natuurbeheer biedt basis- en pluspakketten om het ontwikkelen en instandhouden van de UNAT's te subsidiëren. In bijlage 5 staan voor alle deelgebieden de beheerpakketten die voor de respectievelijke deelgebieden worden opengesteld.

Tabel: UNAT-codes en namen

Unat	naam unat	Unat	Naam unat
Hz-3.01	Laaglandbeek	ri-2.02	Rivierbosl.schap in gevar.mil.
Hz-3.02 gr	Zoetw. gem., grondwaterachtig	ri-3.01	Rivier en nevengeul
Hz-3.02 mv	Zoetw. gem., matig voedselrijk	ri-3.02 a	Plas en geïsoleerde strang
Hz-3.02 va	Zoetw. gem., voedselarm	ri-3.03 n	Rietland en ruigte, nat
Hz-3.03	Rietland en ruigte	ri-3.04	Nat schraalgrasland
Hz-3.04	Ven	ri-3.04 ke	Kemphaangrasland
Hz-3.05 mv	Droog grasland, matig voedselr.	ri-3.05 d	Stroomdalgrasland, droog
Hz-3.05 va	Droog grasland, voedselarm	ri-3.05 v	Stroomdalgrasland, vochtig
Hz-3.06	Bloemrijk grasland, vochtig	ri-3.06	Rivierduin en slik
Hz-3.07 n	Vochtig schraalgrasl., natte var.	ri-3.07 n	Struweel, m. en z. begr., nat
Hz-3.07 v	Vochtig schaalgrasl., vocht.var.	ri-3.07 v	Struweel, m. en z. begr., vochtig
Hz-3.08	Open zand	ri-3.07 d	Struweel, m. en z. begr., droog
Hz-3.09	Droge heide	ri-3.08 n	Hakhout en griend, nat
Hz-3.10 n	Vocht, heide + lvd hoogv. Natte v.	ri-3.08 v	Hakhout en griend, vochtig
Hz-3.10 v	Vocht, heide + lvd hoogv.vocht.v.	ri-3.09	Bosg. van z-grond + l.klei
Hz-3.11 d	Struweel, m. en z. begr., droog	ri-3.10 d	Bosgem. van rivierklei, droog
Hz-3.11 n	Struw, mantel- en z. begr., nat	ri-3.10 v	Bosgem. van Rivierklei, vochtig
Hz-3.11 v	Struw, mantel- en z., begr. Vocht.	ri-3.10 n	Bosgem. van rivierklei, nat
Hz-3.12 d	Hakhout, droog	ri-3.12	Park-stinzenbos
Hz-3.12 v	Hakhout, vochtig	ri-3.12 d	Park-stinzenbos, droog
Hz-3.13 d	Bosgem. arme z-grond, droog	ri-3.12 v	Park-stinzenbos, vochtig
Hz-3.13 v	Bosgem. arme z-grond, vochtig	ri-3.X gr	Zoetwatergem., grondwaterachtig
Hz-3.14 d	Bosgem. van leemgrond droog	ri-3.X mv	Zoetwatergem., matig voedselrijk
Hz-3.14 m	Bosgem. van leemgrond, matig dr	ri-4.01 d	Akker, droog met doorkijkje
Hz-3.14 v	Bosgem. van leemgrond, vocht.	ri-4.01 n	Akker, nat
Hz-3.15	Bosgem. van bron en beek	ri-4.01 n	Akker, nat met doorkijkje
Hz-3.16	Bosgem. van hoogveen	ri-4.01 v	Akker, vochtig
Hz-3. 19 d	Park-stinzenbos, droog	ri-4.01 v	Akker, vochtig
Hz-3.19 m	Park-stinzenbos, matig en droog	ri-4.01 v	Akker, vochtig met doorkijkje
Hz-3.19 v	Park-stinzenbos, vochtig	ri-4.02 d	Grasland, droog
Hz-4.01 d	Akker, droog	ri-4.02 d	Graslan, droog met doorkijkje
Hz-4.01 d	Akker, droog met doorkijkje	ri-4.02 n	Grasland, nat
Hz-4.01 n	Akker, nat	ri-4.02 n	Grasland, nat met doorkijkje
Hz-4.01 n	Akker, nat met doorkijkje	ri-4.02 v	Grasland, vochtig
Hz-4.01 v	Akker, vochtig	ri-4.02 v	Grasland, vochtig met doorkijkje
Hz-4.01 v	Akker, vochtig met doorkijkje	ri-4B	Multifunctioneel bos
Hz-4.02 d	Grasland, droog	ri-4B	Multifunctioneel bos met doork.
Hz-4.02 d	Grasland, droog met doorkijkje	Zk-2.03	Laagveenmoeras
Hz-4.02 n	Grasland, nat	Zk-03.01	Zoetwatergemeenschap
Hz-4.02 n	Grasland, nat met doorkijkje	Zk-3.02	Brakwatergemeenschap
Hz-4.02 v	Grasland, vochtig	Zk-3.04 a	Rietland en ruigte, zoet water
Hz-4.02 v	Grasland, vochtig met door-	Zk-3.04 lb	Rietland en ruigte, licht brak
Hz-4B	Multifunctioneel bos	Zk-3.04 n	Rietland en ruigte, nat
Hz-4B	Multifunctioneel bos met	Zk-3.05 ke	Kemphaangrasland
Hz-4B	Multifunct. bos met doorkijkje	Zk-3.05 n	Nat schraalgrasland
d-ven	Vennen	Zk-3.06	Bloemrijk grasland
d-zandheide	Combinatie van Hz-3.08 en Hz-3.09	Zk-3.10 n	Bosgem. van zeeklei, nat
		Zk-03.10 v	Bosgem. van zeeklei, vochtig

(Vervolg)

Unat	naam unat	Unat	Naam unat
Cl_kemphaan	Cluster kemphaangrasland	lv-3.08 v	Hakhout en griend, vochtig
lv-3.01 gr	Zoetwatergem.,grondwaterachtig	lv-3.09 n	Bosg. vds-rijk(laag)veen, nat
lv-3.01 mv	Zoetwatergem.,matig voedselrijk	lv-3.09 v	Bosg. vds-rijk(laag)veen, vochtig
lv-3.01 va	Zoetwatergem.,voedselarm	lv-3.10	Bosgem. vds-arm (hoog)veen
lv-3.03 gr	Rietland en ruigte, grondwater.	lv-4.01 n	Akker, nat
lv-3.03 mv	Rietland en ruigte, matig voeds.r.	lv-4.01 n	Akker, nat met doorkijkje
lv-3.03 va	Rietland en ruigte, voedselarm	lv-4.01 v	Akker, vochtig
lv-3.04 ke	Kemphaangrasland	lv-4.02 d	Grasland, droog
lv-3.04 n	Nat schraalgrasland	lv-4.02 n	Grasland, nat
lv-3.04 t	Trilveen	lv-4.02 n	Grasland, nat met doorkijkje
lv-3.05	Bloemrijk grasland	lv-4.02 v	Grasland, vochtig
lv-3.06	Veenheide	lv-4.02 v	Grasland, vochtig met doorkijkje
lv-3.07 n	Struweel, nat	lv-4B	Multifunctioneel bos
lv-3.08 n	Hakhout en griend, nat	lv-4B	Multifunctioneel bos met doork.

BIJLAGE 4 BESCHRIJVING VAN NATUURDOELEN BINNEN DEELGEBIEDEN

Deze bijlage geeft een beschrijving van de deelgebieden. De globale ligging wordt vermeld en de situatie kort gekarakteriseerd.

De bestaande natuur betreft met name oude rivierarmen, kleiputcomplexen, stroomdalgraslanden en rietgorzen en gerealiseerde natuurontwikkeling. Deze gebieden blijven gehandhaafd. Van omvorming is sprake wanneer beperkte inrichtingsmaatregelen en aanpassing van beheer noodzakelijk is. Dit is noodzakelijk om het gewenste natuurdoel te bereiken. Om voor de bestaande agrarische percelen tot het gewenste natuurdoel te komen zullen inrichtingsmaatregelen in de vorm van b.v. maaiveldverlaging uitgevoerd worden of zal door ontwikkelingsbeheer de beoogde natuurdoelen gerealiseerd worden. Op perceelsniveau kan door middel van patroonbeheer het gewenste basispakket of pluspakket gehaald worden. Dit betreft natuurdoeltypen die behoren tot de 'halfnatuurlijke eenheden' (Unat code 3). Voor grotere aaneengesloten complexen (>50 ha.) kunnen de natuurdoelen volgens procesbeheer gerealiseerd worden. Dit betreft natuurdoelen die behoren volgens tot de 'begeleid natuurlijke eenheden' (Unat code 2).

In verband met het doelmatig en veilig gebruik als waterstaatswerk is aanleg en ontwikkeling van natuur in de uiterwaarden een vergunningsplichtige activiteit op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr). Mogelijkheden om de natuurdoelen te realiseren zijn dan ook mede afhankelijk van de veiligheidsnormen die Rijkswaterstaat hanteert.

1 Buitenwaarden Rhenen.

De Buitenwaarden Rhenen maken onderdeel uit van de Blauwe Kamer. Dit gebied is in 1993 als natuurontwikkelingsgebied ingericht. Het beheer is afgestemd op procesbeheer en deze uiterwaard behoort dan ook tot een begeleid natuurlijke eenheid.

2 Uiterwaarden nabij Rhenen.

Uiterwaardenstrook ten zuiden van Rhenen. Het betreft hoger gelegen uiterwaarden waar d.m.v. ontwikkelingsbeheer droog soortenrijk grasland gerealiseerd kan worden.

3 Palmerswaard.

Uiterwaardencomplex ten zuiden en zuidwesten van Rhenen. Door ontcleiing zijn ondiepe plassen en moerassen ontstaan. De niet vergraven delen zijn te ontwikkelen tot droog soortenrijk grasland. Een deel van het gebied is een potentiële zandwinlocatie. Tevens zijn of komen in dit gebied mogelijkheden voor extensieve recreatie in de vorm van wandelen en fietsen. Delen van de waterpartijen kunnen voor de hengelsport en schaatssport gebruikt worden.

4 Elster Buitenwaard.

De Elster Buitenwaard ligt tussen Remmerden en Elst. Uitgezonderd een plas zijn de graslanden in agrarische exploitatie. In de uiterwaarden liggen enkele relicten van oude stroomgeulen. Door het graven van een geul en aangrenzende moerassen kunnen de ecologische waarden verhoogd worden. Op de hogere delen kan door ontwikkelingsbeheer droog soortenrijk grasland ontwikkeld worden. Op termijn kan de Elster Buitenwaard onderdeel uitmaken van een begeleid natuurlijke eenheid. Het centrale deel van de Elster Buitenwaard is een potentiële zandwinlocatie.

5 Amerongse Bovenpolder.

Ten zuiden van Amerongen liggen de Amerongse Bovenpolder Oost en West. In het westelijk deel komen goed ontwikkelde droge stroomdalgraslanden voor. Door ontwikkelingsbeheer kan meer soortenrijk grasland ontwikkeld worden. Door middel van maaiveldverlaging wordt moeras en nat soortenrijk grasland ontwikkeld. Het graven van een geul met flauwe oevers voor moerasontwikkeling (verlengde geul vanuit de Elster Buitenwaard) waarin rivierkwel voorkomt kan de natuurwaarden van het gebied verhogen.

Grote delen van de Amerongse Bovenpolder kunnen samen met aangrenzende uiterwaarden deel uitmaken van een begeleid natuurlijke eenheid.

6 Domswaard.

Smalle uiterwaardstrook nabij stuw Amerongen. De geul vanuit de Elster Buitenwaard/Amerongse Bovenpolder kan hier een vervolg krijgen. Op de hogere delen zijn mogelijkheden voor droog soortenrijk grasland.

7 Lunenburgerwaard/Waarden van Gravenbol

Ten oosten van Wijk bij Duurstede ligt de Lunenburgerwaard. Door gerichte inrichtingsmaatregelen kunnen kan hier de geul uit de oostelijk gelegen uiterwaarden een vervolg krijgen. Ook hier weer aan de geul grenzende moerassen. Delen van de uiterwaard zijn te ontwikkelen tot droog soortenrijk grasland. Nabij de steenfabriek zijn mogelijkheden voor ooibosontwikkeling. De uiterwaard kan samen met een deel van de Domswaard onderdeel uitmaken van een natuurlijk begeleide eenheid.

8 Bosscherwaarden

Groot uiterwaardcomplex direct ten westen van het Amsterdam Rijnkanaal. In deze uiterwaard liggen twee voormalige zandwinputten die na zandwinning verondiept zijn. Door maaiveldverlaging kunnen ondiepe plassen en moerassen gerealiseerd worden. Grote delen van de hogere gronden zijn te ontwikkelen tot droog soortenrijk grasland. Samen met de naastgelegen Schalkwijkse Buitenwaarden Steenwaard kan de Bosscherwaarden onderdeel uitmaken van een natuurlijk begeleide eenheid

9 Schalkwijkse buitenwaarden

Brede uiterwaardennabij Schalkwijk Centraal ligt een voormalige zandwinlocatie, die gedeeltelijk weer met baggerslib is opgevuld. Delen van het bieden mogelijkheden voor een geul met aangrenzende moerassen. Op stroomluwe locatie is bosontwikkeling gewenst.

10 Steenwaard

De Steenwaard wordt doorsneden door de spoorverbinding Utrecht- Den Bosch. Aan de oost en westkant liggen smalle uiterwaardgronden. Ongeveer 2/3 deel van de uiterwaard is voor natuur ingericht in de vorm van waterpartijen met ondiepe oevers en moeras. De hoger gelegen delen zijn niet vergraven en bieden goede mogelijkheden voor de ontwikkeling van stroomdalgrasland.

11 Honswijkerwaard

Ten westen van fort Honswijk ligt de Honswijkerwaard. Grote delen van de Honswijkerwaard zijn hoog gelegen en bieden goede mogelijkheden voor de ontwikkeling van stroomdalgrasland.

12 Waalse waard

Tussen de A27 en het Lekkanaal ligt een klein deel van de Waalse waard. Deze uiterwaard biedt mogelijkheden voor de ontwikkeling van stroomdalgrasland. In de stroomluwte zijn mogelijkheden voor de ontwikkeling van ooibos.

13 Bossenwaard

De Bossenwaard wordt doorsneden door de A2. Het oostelijk gedeelte wordt visueel beïnvloed door de stedelijke bebouwing van Nieuwegein. In dit uiterwaardgebied zijn goede mogelijkheden voor het realiseren van een meestromende geul. Langs de dijk zijn mogelijkheden voor moerasontwikkeling. In de stroomschaduw van jachthaven en A1 is ruimte voor ooibosontwikkeling.

14 Gecombineerde uiterwaarden/Horde/Galgenwaard

Dit langgerekte uiterwaardcomplex strekt zich uit van de oostkant van Lopikerkapel tot het dorp Jaarsveld. Langs het dijktraject liggen ecologisch waardevolle kleiputten, elzenbroekbos en enkele botanisch zeer waardevolle rabattencomplexen. In het centrale deel liggen hooggelegen percelen met mogelijkheden voor stroomdalvegetaties. In het deelgebied de Horde kan de aanwezige geul uitgebreid worden. Langs de rivieroevers liggen rietgorzen.

15 Wielse en Vogelenzangsewaard

Dit uiterwaardgebied ligt tussen het dorp Jaarsveld en de bandijk nabij de Binnenlek. Langs de dijk liggen natte elementen in de vorm van o.a dijkputten. De hoger gelegen percelen bieden goede mogelijkheden voor stroomdalvegetaties. Langs de oevers komen riergorzen voor. Op termijn kan dit uiterwaarddeel een onderdeel zijn van een begeleid natuurlijke eenheid.

16 Willige Langerakse Waard

Langgerekte uiterwaard met door rietgorzen omgeven afgedamde oude rivierbeddingen. Langs de dijk ligt een kleiputtenzone. In dit gebied liggen hoog en laag gelegen uiterwaardgronden voor. Hier zijn mogelijkheden voor de ontwikkeling van droge en natte soortenrijke graslanden.

BIJLAGE 5

NATUURDOELPAKKETTEN EN HECTAREQUOTA

Inleiding

Binnen het gebied dat wordt begrensd in dit natuurgebiedsplan uiterwaarden van Nederrijn en Lek, zijn **deelgebieden** onderscheiden. Aan de deelgebieden zijn Utrechtse Natuurdoeltypen (UNAT's) toegedeeld (zie bijlage 3 voor uitleg). Voor elke UNAT is bepaald hoeveel hectares daarvan zijn gewenst. Voor het ontwikkelen en instandhouden van deze natuurdoelen zijn de subsidiepakketten beschikbaar uit de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN 2000), waarin de terrein- en beheersvoorwaarden, alsmede de beheersvergoedingen zijn vastgelegd. De subsidiepakketten zijn te vinden in de 'Subsidieregeling Natuurbeheer 2000' van het ministerie van LNV en in de LASER brochure 'Subsidieregeling Natuurbeheer 2000'.

Dit natuurgebiedsplan geeft de subsidiemogelijkheden aan voor het realiseren van de ecologische hoofdstructuur binnen de uiterwaarden van Nederrijn en Lek in de provincie Utrecht. Bij de toetsing op administratieve voorwaarden en de doelmatigheid van een subsidieaanvraag worden de **quota** en **aanvullende voorwaarden** ('randvoorwaarden') uit dit natuurgebiedsplan gehanteerd.

In deze bijlage staat de tabel met **deelgebieden**, oppervlaktes begrensde **nieuwe- en bestaande natuur** en de **quota** voor natuurdoeltypen –als **plus- en basispakketten**– opgenomen.

nr Krt	GEBIEDSNAAM	UNAT-CODE	SN 2000 PLUSPAKKET	SN 2000 BASISPAKKET	OPP. (HA) *
1	Buitenwaarden Rhenen <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.02 Ri 3.05d/v Ri 3.10	Soortenrijke plas Droog soortenrijk grasland Bos	Plas en Ven Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximum oppervlakte</i>	40 33 3 76
		Ri 2.02	Grootschalige natuur		76
2	Uiterwaarden nabij Rhenen <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.05d	Droog soortenrijk grasland	Half natuurlijk grasland <i>Maximum oppervlakte</i>	14 14
3	Palmerswaard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.10	Bos	Bos <i>Maximum oppervlakte</i>	4 4
	<i>Bestaande natuur</i>	Ri 3.02 Ri 3.05v	Soortenrijke plas Droog soortenrijk grasland	Plas en Ven Halfnatuurlijk grasland <i>Maximum oppervlakte</i>	17 11 28
4	Elster buitenwaard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.02 Ri 3.05 v Ri 3.03 Ri 3.10	Soortenrijke plas Droog soortenrijk grasland Overjarig rietland Natuurbos	Plas en Ven Half natuurlijk grasland Moeras Bos <i>Maximum oppervlakte</i>	34 75 2 17 128
	<i>Bestaande natuur</i>	Ri 3.02	Soortenrijke plas	Plas en ven <i>Maximum oppervlakte</i> vervolg z.o.z.	7 7

nr Krt	GEBIEDSNAAM	UNAT-CODE	SN 2000 PLUSPAKKET	SN 2000 BASISPAKKET	OPP. (HA) *
4	Elster buitenwaard	<i>Ri 2.02</i>	<i>Grootschalige natuur</i>		144
5	Amerongse Bovenpolder <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.02 Ri 3.03n Ri 3.05d	Soortenrijke plas Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Natuurbos	Plas en Ven Moeras Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximale oppervlakte</i>	34 49 166
		Ri 3.10 v			22 271
	<i>Bestaande natuur</i>	Ri 3.05 d	Droog soortenrijk grasland Nat soortenrijk grasland	Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland <i>Maximale oppervlakte</i>	57 18 75
		Ri 3.04			
		<i>Ri 2.02</i>	<i>Grootschalige natuur</i>		177
6	Domswaard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.02 Ri 3.05v	Soortenrijke plas Droog soortenrijk grasland	Plas en Ven Half natuurlijk grasland <i>Maximale oppervlakte</i>	8 25 33
		<i>Ri 2.02</i>	<i>Grootschalige natuur</i>		33
7	Lunenburgerwrld/ /Gravenbol <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.02 Ri 3.03n Ri 3.05v	Soortenrijke plas Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland Natuurbos	Plas en Ven Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximale oppervlakte</i>	10 25 74 5 9 123
		Ri 3.06d Ri 3.10d			
		<i>Ri 2.02</i>	<i>Grootschalige natuur</i>		65
8	Boscherwaarden <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.01 Ri 3.02 Ri 3.03n Ri 3.05v	Soortenrijke plas Overjarig rietland Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland Natuurbos	Plas en ven Plas en ven Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximale oppervlakte</i>	19 3 41 55 6 6 130
		Ri 3.06 Ri 3.10			
		<i>Ri 2.02</i>	<i>Grootschalige natuur</i>		130
9	Schalkwijker Buitenwaard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.02 Ri 3.03n Ri 3.04 Ri 3.05v	Soortenrijke plas Overjarig rietland Nat soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland	Plas en Ven Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Z.O.Z.	14 33 35 34 10

nr Krt	GEBIEDSNAAM	UNAT-CODE	SN 2000 PLUSPAKKET	SN 2000 BASISPAKKET	OPP. (HA) *
9	Schalkwijker Buitenwaard <i>Nieuwe natuur</i>	(vervolg) Ri 3.06d Ri 3.10n	Droog soortenrijk grasland Natuurbos	Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximum oppervlakte</i>	10 11 147
	<i>Bestaande natuur</i>	Ri 3.02	Soortenrijke plas	Plas en ven <i>Maximum oppervlakte</i>	2 2
		<i>Ri 2.02</i>	<i>Grootschalige natuur</i>		149
10	Steenwaard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.02 Ri 3.03n Ri 3.05 Ri 3.06d Ri 3.10n	Soortenrijke plas Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland Natuurbos	Plas en ven Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximum oppervlakte</i>	29 38 64 11 5 147
	<i>Bestaande natuur</i>	Ri 3.03	Overjarig rietland	Moeras <i>Maximum oppervlakte</i>	8 8
		<i>Ri 2.02</i>	<i>Grootschalige natuur</i>		155
11	Honswijker Waard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.03n Ri 3.05d Ri 3.06 d	Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland	Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland <i>Maximale oppervlakte</i>	3 24 6 33
	Bestaande natuur	Ri 3.02 Ri 3.05	Soortenrijke Plas Droog soortenrijk grasland	Plas en Ven Half natuurlijk grasland <i>Maximale oppervlakte</i>	5 5 10
12	Walse Waard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.03n Ri 3.05 Ri 3.10	Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Bos	Moeras Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximale oppervlakte</i>	1 10 2 13
13	Bossenwaarden <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.01 Ri 3.03n Ri 3.04 Ri 3.05v Ri 3.05d Ri 3.10n	Soortenrijke plas Overjarig rietland Nat schraalgrasland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland	Plas en Ven Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximale oppervlakte</i>	6 11 19 9 5 2 52
		<i>Ri 2.01</i>	<i>Grootschalige natuur</i>		52

nr Krt	GEBIEDSNAAM	UNAT-CODE	SN 2000 PLUSPAKKET	SN 2000 BASISPAKKET	OPP. (HA) *
14	Gecombineerde uiterwaarden/ Horde/ Galgenwaard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.01	Soortenrijke plas Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland Natuurbos	Plas en Ven Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximale oppervlakte</i>	8
		Ri 3.03n			37
		Ri 3.05v			62
		Ri 3.05d			34
		Ri 3.06d			8
		Ri 3.10			8
	<i>Bestaande natuur</i>	Ri 3.02	Soortenrijke plas Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland	Plas en ven Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland <i>Maximale oppervlakte</i>	5
		Ri 3.03n			5
		Ri 3.05d			24
		Ri 3.06d			5
		<i>Ri 2.01</i>	<i>Grootschalige natuur</i>		196
15	Wielse en Vogelzangse waard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.02	Soortenrijke plas Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland	Plas en Ven Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland <i>Maximale oppervlakte</i>	3
		Ri 3.03n			13
		Ri 3.05d			16
		Ri 3.06d			5
					37
16	Willige Langerakse Waard <i>Nieuwe natuur</i>	Ri 3.01	Soortenrijke plas Overjarig rietland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland Natuurbos	Plas en Ven Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Bos <i>Maximale oppervlakte</i>	10
		Ri 3.03n			4
		Ri 3.05v			2
		Ri 3.05d			4
		Ri 3.06d			8
		Ri 3.10			5
	<i>Bestaande natuur</i>	Ri 3.03n	Overjarig rietland Nat soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland Droog soortenrijk grasland	Moeras Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland Half natuurlijk grasland <i>Maximale oppervlakte</i>	8
		Ri 3.04			10
		Ri 3.05v			10
		Ri 3.05d			10
		Ri 3.06d			10
					48

nr Krt	GEBIEDSNAAM	UNAT-CODE	SN 2000 PLUSPAKKET	SN 2000 BASISPAKKET	OPP. (HA) *
Pijlen op de kaart	Ecologische verbindingzones	Ri 305 d	Droog soortenrijk grasland	Half natuurlijk grasland <i>Maximale oppervlakte</i>	30 30

BIJLAGE 6 – LITERATUUR

<i>titel</i>	<i>Jaar van uitgave</i>	<i>instantie</i>	<i>Vervalt m.b.t. natuurgebieds plan</i>
Beheersplan uiterwaarden	1995	Provincie Utrecht	Gedeeltelijk
Structuurschema Groene Ruimte	1995	LNV	Nee
Natuurbeleidsplan	1990	LNV	Nee
Subsidieregeling Natuurbeheer 2000	1999	LNV	Nee
Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer 2000	1999	LNV	Nee
Streekplan,	1994	Provincie Utrecht	Nee
Beleidsplan Natuur en Landschap	1992	Provincie Utrecht	Nee
Plan Veiligstelling Gebieden Ecologische hoofdstructuur	1996	Provincie Utrecht	Nee
Plan van Aanpak verdrogingsbestrijding	1999	Provincie Utrecht	Nee
Waterhuishoudingsplan,	1999	Provincie Utrecht	Nee
Werkdocument Ecologische verbindingzones	1994	Provincie Utrecht	Nee
Werkdocument Soortenbeleid, onderdeel <i>fauna</i>	2000	Provincie Utrecht	Nee
Plan van aanpak verdrogingsbestrijding	1999	Provincie utrecht	Nee
Eindrapportage nadere uitwerking rivierengebied (NURG)	1991	Stuurgroep Noordoever Nederrijn	Nee
Ontwikkelingsvisie Noordoever Nederrijn	1992	Stuurgroep Noordoever Nederrijn	Nee
Ontwikkelingsvisie Uiterwaarden van de Lek	1997	Provincie Utrecht	Nee

BIJLAGE 7 - AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

Afkorting

AwB	Algemene wet bestuursrecht
BBL	Bureau beheer landbouwgronden
BNLU	Beleidsplan natuur en landschap Utrecht
EHS	Ecologische hoofdstructuur
evz	Ecologische verbindingzone
Ha	Hectare(s)
HUL	Het Utrechts landschap
LNV	Ministerie van Landbouw, natuur en visserij
NBO	Natuurbeschermingsorganisaties
NBW	Natuurbeschermingswet
NGP	Natuurgebiedsplan
NM	Natuurmonumenten
NSW	Natuurschoonwet
PCLG	Provinciale commissie landelijk gebied
SAN	Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer
SBB	Staatsbosbeheer
SN 2000	Subsidieregeling natuurbeheer 2000
UNAT	Utrechtse Natuurdoeltype
WEV	Werkdocument ecologische verbindingzones
WHP	Waterhuishoudingsplan

Begrippen

<i>Abiotisch</i>	Behorend tot de niet levende natuur
Agglomeraties	Stedelijke gebieden
Biotoop	Specifiek leefgebied van een soort en vormt een onderdeel van een ecosysteem
Bureau Beheer Landbouwgronden	Overheidsinstelling die landbouwgronden aankoopt
Corridors	Een corridor heeft een duidelijk verbindende functie. Corridors zijn langgerekte elementen, zoals watergangen met natuurvriendelijke oevers of houtwallen/singels.
Dispersie	Verspreide bewoning
Ecosysteem	Is een samenhangend geheel van planten en dieren en hun omgeving
Ecologische hoofdstructuur	Een te ontwikkelen samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden en de verbindingen daartussen in Nederland.
Ecologische verbindingzone	Smalle natuurverbinding tussen twee natuurkerngebieden, waardoor verspreiding en uitwisseling van planten en dieren kan plaatsvinden.
Fauna	Dieren
Flora	Planten
Gebiedsgericht	Betrekking hebbend op een concreet gebied
Gidssoorten	planten of dieren die met hun <i>biotoo</i> peisen
Grootschalige natuur	Zie procesbeheer
Instandhouden	Doel van de begrenzing is gericht op beheer van huidige <i>natuurwaarden</i>
Kwel	Uittredend grondwater

Landinrichtingscommissie

Commissie met vertegenwoordigers van de belangen die in het landinrichtingsgebied spelen, benoemd door Gedeputeerde Staten, die het landinrichtingsplan opstelt en uitvoert.

Natuurwaarde

De waarde van het gebied voor plant en dier soorten

Natuurdoeltypen

Een nagestreefde combinatie van *abiotische* en biotische kenmerken op een bepaalde ruimtelijke schaal.

Natuurgebied

Begrenzing volgens de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000.

Natuurgebiedsplan

Begrenzings van gebieden voor nieuwe en bestaande natuur. In het plan staan de natuurdoelen en verdere afspraken over inrichting en beheer.

Ontwikkelen

Begrenzing heeft als doel het ontwikkelen van landbouwgrond naar natuurground.

Omvormen

Begrenzing heeft als doel het omvormen van huidige *natuurwaarden* naar andere *natuurwaarden*.

Particulier natuurbeheer

Het beheer van natuurterreinen en bossen door particulieren in gebieden met de hoofdfunctie natuur en bos.

Patroonbeheer

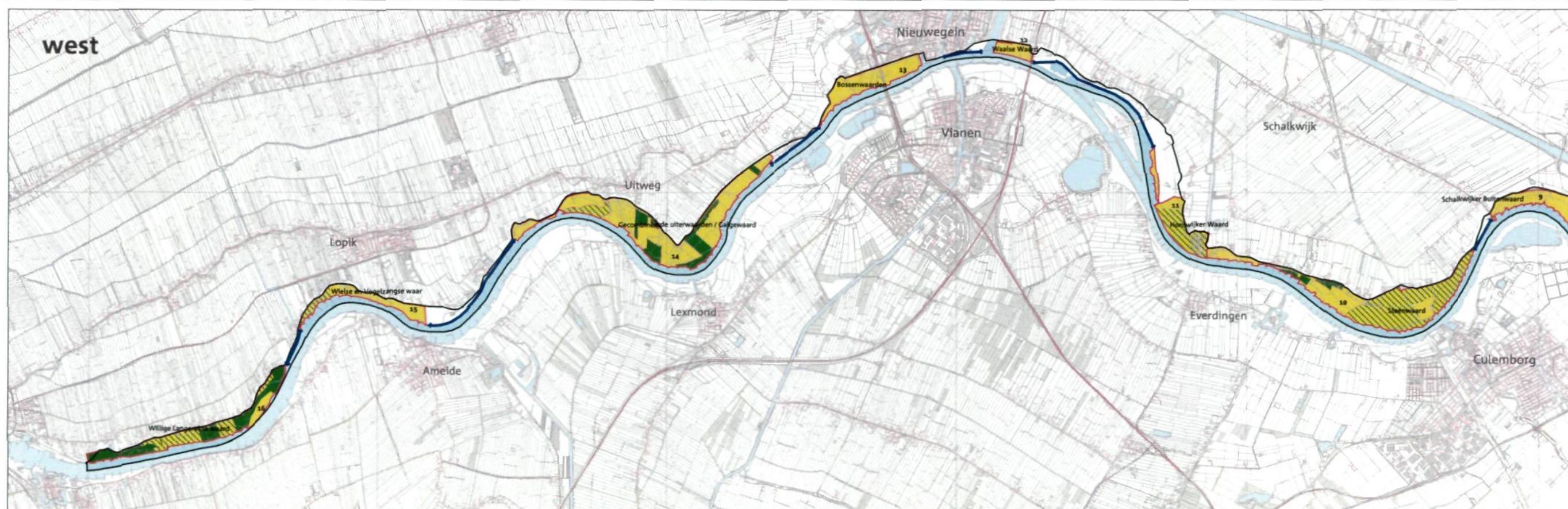
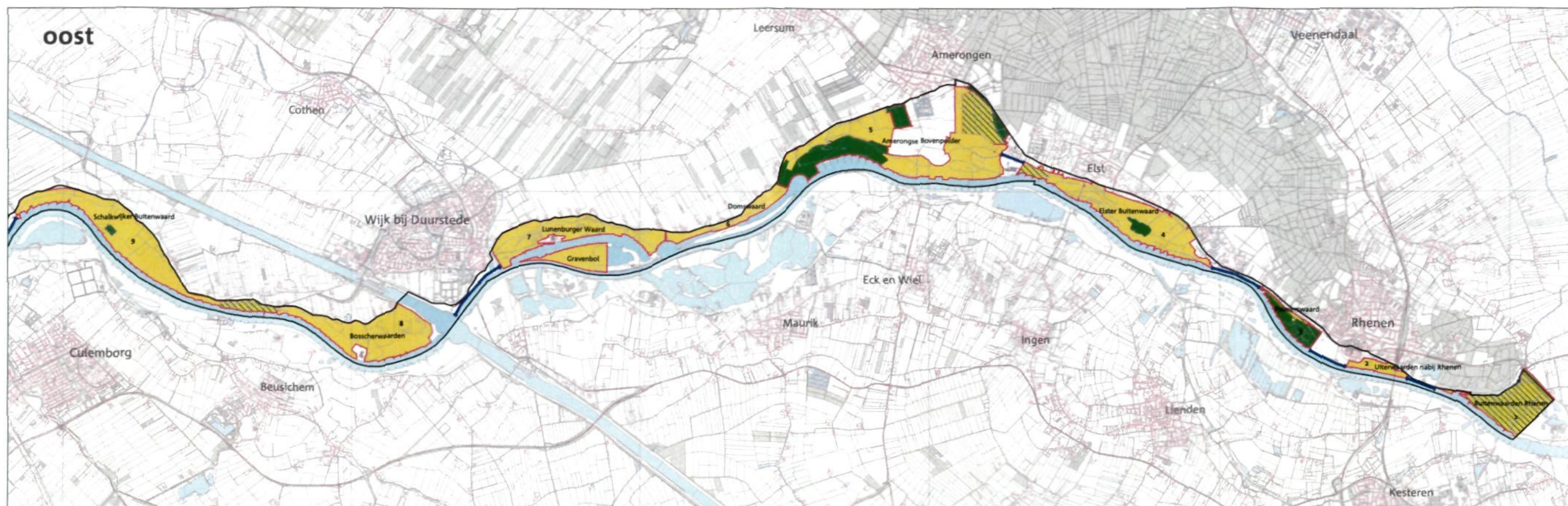
(afwisselend) beheer gericht op perceelsniveau

Procesbeheer

(extensief) beheer gericht op een groter aaneengesloten natuurgebied. Procesbeheer wordt toegepast bij grootschalige natuur.

Stapstenen

Stapstenen zijn biotopen die geschikt zijn als woongebied voor een soort in een omgeving die verder niet geschikt is. De stapstenen liggen voor die soort op een bereikbare afstand van elkaar, zodat de afstand tussen grotere geschikte woongebieden overbrugbaar is. Stapstenen zijn losse elementen zoals poelen, schraallandjes, bosjes.

Natuurgebiedsplan Uiterwaarden
van Nederrijn en Lek, Utrecht
Natuurgebieden kaart 1

- Grens project uiterwaarden
- Bestaande natuur
- Nieuwe natuur
- Nieuwe natuur reeds gerealiseerd
- Ecologische verbindingzone
- Begrenzing deelgebieden uiterwaarden

Schaal: 1 : 75 000

Dienst Landelijk Gebied Utrecht, juni 2002

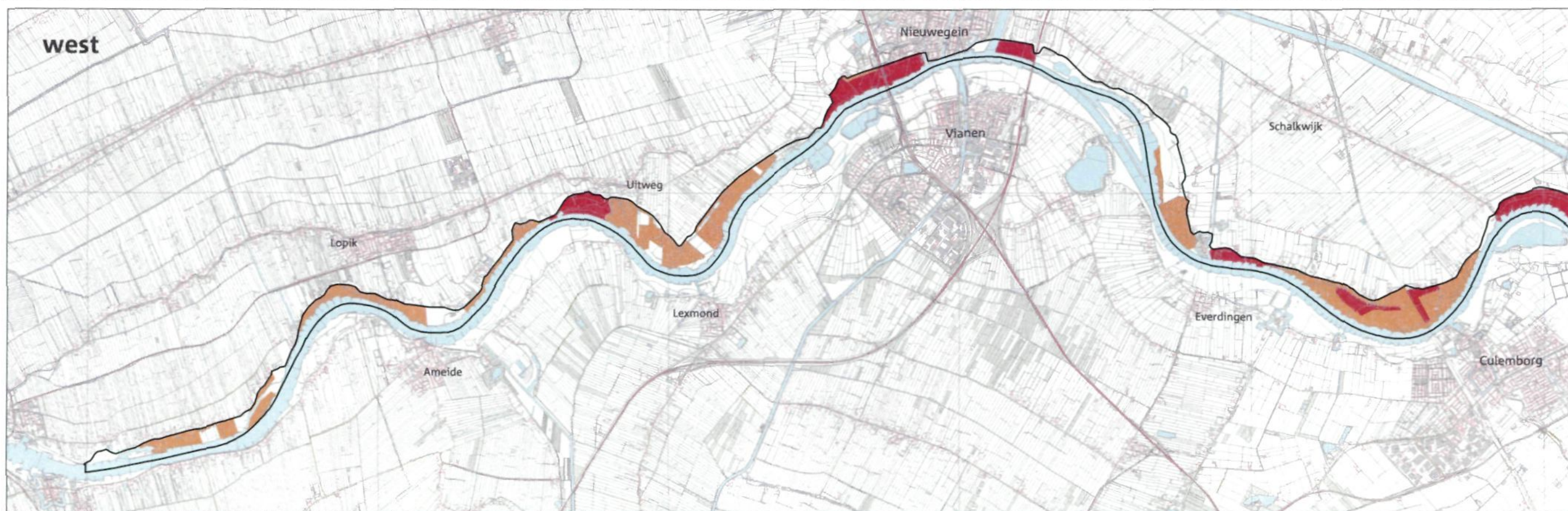
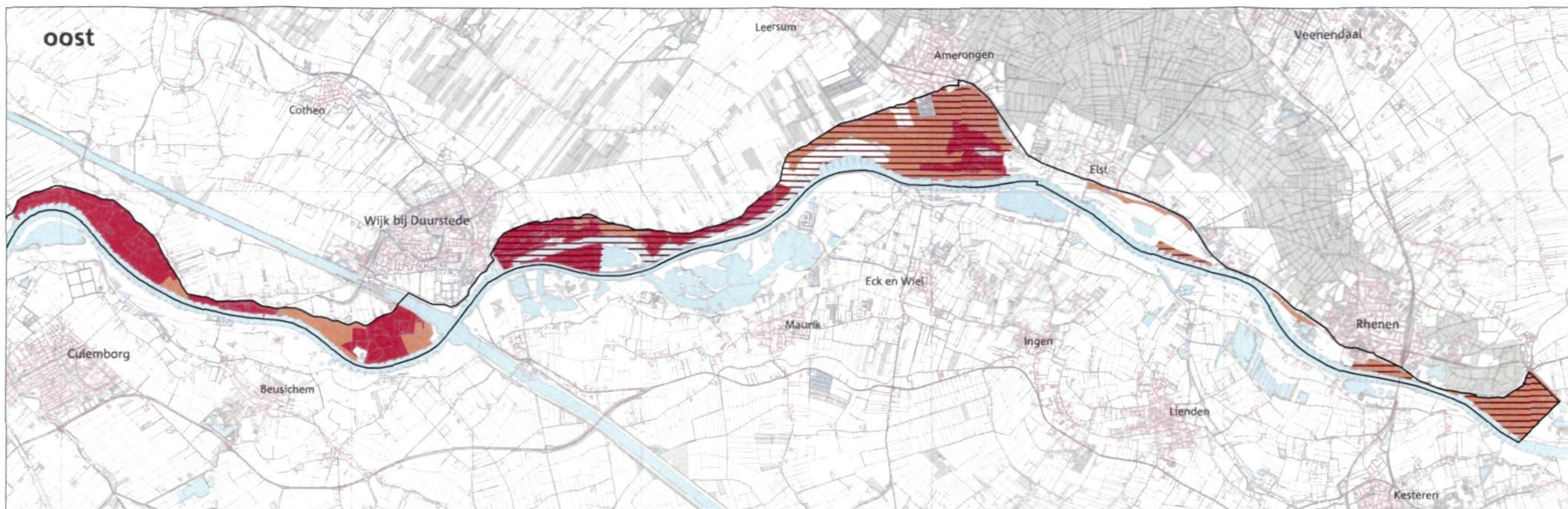
Vastgesteld door gedeputeerde staten van Utrecht
op 30 oktober 2001

Bronnen: Provincie Utrecht, Topografische Dienst Emmen
Topografische ondergrond; Top10Vector

provincie Utrecht

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer

Natuurgebiedsplan Uiterwaarden
van Nederrijn en Lek, Utrecht

Oude begrenzingen
Vogelrichtlijngebieden

kaart 2

- Grens project uiterwaarden
- Natuurontwikkelingsgebied
- Reservaatsgebied
- Vogelrichtlijngebieden binnen het natuurgebiedsplan

Schaal: 1 : 75 000

Dienst Landelijk Gebied Utrecht, juni 2002

 provincie Utrecht

Bronnen: Provincie Utrecht, Topografische Dienst Emmen
Topografische ondergrond; Top10Vector

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer